

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 15.

Plymouth, Pa., d. 9 Balandžio (April) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adresu
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
aikraštį siunčiami vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
I UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį	50c
Du sykius garsinant	75c
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitaip nesiunčia, kaip tik per
MONEY ORDER, o registravotose gramotose
ant szito antraszo:

J. J. Pauksztis & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanaukas!

Nauja Lietuviška Karcziama N. W. Cor. S.
2nd ir Carpenter str, Philadelphia Pa.

Užlaikom ko puikiausius gerimus, szalita Alių,
Dektine, Vyna, ir Havanos cigarus, prietam yra
visoki užkandžiai ant stalo per visa diena. Kiek-
vienas nžėjęs randa ezia szirdinga priemima, to-

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasos aptiekoje.
Vaistus, chemiszkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius
prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
kių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiųsi pinigų į visas dalis svieto.

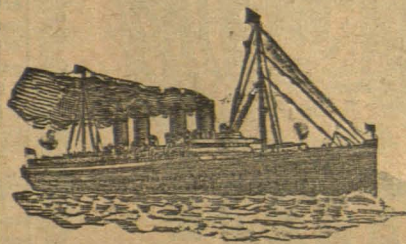
Užlaikau didžiausę krautuę Remy
krautuę ir pigiausiai parduodu kaip
visi, remų galima gauti visokio ga-
tunko dideliame pasirinkime dėl viso-
kių paveikslų, kalbu lietuvizkai,
lenkiskai ir t. t. Podraugiai užlai-
kau ir visokius paveikslus kaipo
szventus ir kitokius. Mano adresas:

MORRIS BLOOM,
312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių
augšezio, ant puikios popieros, su
prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie-
nybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-
tarnavusio tautieezio privalo rastisi
kiekvieno lietuvio namuose kaipo
papuozzimas ir atminimas, kad tasai
tautietis per visą savo gyvenimą tru-
sė ant naudos savo tautiezių ir tē-

Pardnodu Laivakorte ant visokių linijų irsiun-
cziu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus resztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apseergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliauvsi užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiasi prie manęs, o aez jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bante

Telefonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetast
Dr. RICHTERQ
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatizsku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
lieną, versziena, jautieną, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliame pasirinkime.

teposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

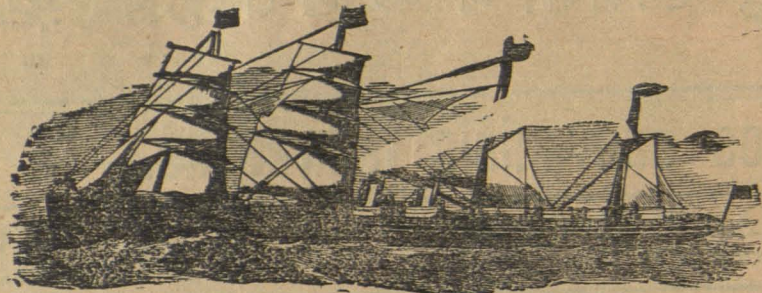
Daktarka. Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuvizska daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

I rieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jūsų rieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuviszkai ir lenkiskzakai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store
 26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinių czeve rykų vyriskų, moteriskų ir vaikų, viel yra Juni jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tei pos-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėgint, o busi užganėdintas.

Didele krautuve IR KARZIAMA
 Kas nori gero tavco gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Koseiuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską izdirbimą.

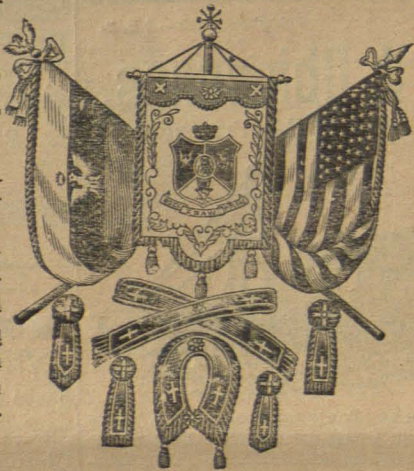

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksiti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszoziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausci ir Geriausci**, nes per 30 metų užsiimdama izdirbimais igijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVONAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame izdirba geriausę **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas izz grynų javų ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokiu primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėgi perkantieji ir pardavėjai (karcziannikai) visacs reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Apszvieta ir Moksas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiamė apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiamė apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėli nis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszoziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko izz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena izz szitu trijų: 1 Vienybą Lietuvinų, 2 Lietuva 3 Lietuvis. Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiegą pasiskirti sau vieną izz augszoziaus minėtu laikraszciu ir sykiu su steliunku tur dānezst man laikraszcio vardą.

Kas nenori arba negali atsiusti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul slunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neizeitenka izzduoti \$5.00 ant karto, tas tegul snideda su draugu per pusę, o abudu džiaugsis pasi-naudoje izz szitos mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės izz szitos teip gansios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotol gromatol. Adresuokite sziteip: **M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.**

Griaicziausiai izzgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
 Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

ST. LOUIS CHICAGO
the PAN-AMERICAN EXPOSITION
and NEW YORK is the
HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.
The Handiest and Best Route between
the PAN-AMERICAN EXPOSITION
and NEW YORK is the
Lakawanna Railroad

For Information, Rates, etc., address
 429 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO,
 EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 26 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Ag't.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI
Susivienyjimo L. A. virsz.
 Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — T. Astramskas,
 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.
 J. Kazakevicia,
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.
 K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.
 Uzveizetoju knygyno — V. Daukszys,
 332 Catharine str. Philadelphia, Pa;

PERŽVALGA.

— „Vienybėje” jau buvo minėta apie neseniai išėjusią dramą iš keturių aktų „Laimė iš svetur” (priedas prie „Tėvynės Sargo” 1901 m. N 4—5); buvo teipgi užžymėta, kad tasai veikalas palyti ne vien Lietuvos, bet ir lietuvių-amerikiečių gyvenimą, per ką jis turi dvigubą vertę. Tuo tarpu, rodos, nė viena iš teatralizkų kuopų neyra nė pažinus tos dramos. Ar-gi jau tiek daug turime dramatiszkų veikalų, kad nauji mus visai neapeitų? O butų labai reikalinga, kad kuri iš didesniųjų teatralizkų kuopų apsimtų išbandyti tą dramą. Atskiriam parduoti to raszto, kaip rodos, nėra, bet jį galima gauti drauge su N 4—5 „Tėv. Sargo” 1901 m. — Priduriame dar, kad prie N 11—12 „T. S.” tų pat metų atspaudinta juokinga farsa vienoje veikmėje „Neatmesgamas masgas”, kurią lengvai galėtų loszti kuopos ir su mažu personalu.

— Gauname apscziai reikalavimų prisiųsti „Darbininkų Balsą”. Praneszame maloniems tautiečiams, kad kiek buvome to laikraszčio ekzemplierių turėję — visus išpardavėme. Tikimės gauti naują siuntinį vėliausiai po mėnesio. Kas jau yra užkvietęs — teiksis palaukti.

— „Vienybės” išleistuvėje galima gauti naujai atspaudintą apysaką „Žemių dulkės”, paraszytą Marijos Radzevycziutės. Knyga turi 226 puslapius; pradzioje įdėtas M. Radzevycziutės paveikslas. Jos turinys semtas iš dabarnykcio lietuvių gyvenimo: kaip nauja dvasė apėmė jau Lietuvą, kaip lietuviai kovoja už tautystę ir savo palikimus. Iš visų belletristiskų rasztų, kokius turime lietuviszkoje kalboje, szitas bus bene labiausiai užimantis. Kasztuoja 50 ct.

Isz Lietuvos.

Tamsybės ir judoszytės apasztalai. Sziuosmet per Tris Karalius Pilviszkių (Senapilės pav.) kunigas Katilius pamokslą sakė. Pirmiausiai pradėjo pasakoti, ką ženklina ta Trijų Karalių szventė. Papasakojo apie Erođą ir jo prieszingus krikščionystei darbus; bet tai buvo tik įženga. Toliaus jis stengėsi prilyginti darbus Erodo prie darbų szios dienos mokintų vyrų, kuriuos pavadino tėvynainiais—lietuviais.

„Ot sziađien — sako kun. Katilius — pas mus randasi toki žmonės, kurie statosi mokintais vyrais ir skaitosi tėvynainiais lietuviais. Pabaigę kokias mokyklas, raszo lietuviszkus rasztus ir platina juos tarp žmonių; jie tarytum rūpinasi su savo „gazietom” žmones apszviesti, o tuo tarpu tik tai platina paklydimus po žmones ir atitraukia juos nuo tikėjimo... Atsitolinkim mes nuo tokių žmonių—bedievių; tegul buna pas mus tiems jų rasztams ir gazietoms pirmutinė vieta — *ugnis!*”

Tai tokį budą iszsisaugojimo nuo bedievytės parodė pilviszkiečiams kun. Katilius. Tarp žmonių tokia karszta kalba padarė didelį įspudį. Ypacz senesniejie žmonės ir nekuriobobos pusbalsiai pradėjo murmėti, pritardamos ir girdamos kunigą už tokį puikų pamokslą. Viens senis žilagalvis—diedukas sako kitam szalyj stovincziam žmogui: „Teisybę kunigėlis pasakė — tai szventi jo žodziai... Ot gerai! Žinau ir asz vieną tokį bedievi, ką lietuviszkas knygas skaito ir platina. Asz jį tuoju žandarams apskūsiu!” O ne tas vienas teip kalbėjo. Daugybė žmonių, iszėję iš bažnyczios, peikė skaitytojus ir platintojus knygų, vadindami juos pagal žodžius kunigo „bedieviais”.

Sunku pamislįjus, jog atėjo

laikas, kad kunigija per pamokslus, prisidengdama Dievo žodžiu, kursto žmones iszdavinėti maskoliams savo brolius, norinczius apszviesti.

Ungurys.

„*Namai mano — namai maldos! O jus padarėte isz jų pardavinyczią!*” Pasitai-kė man but vieną szventadienį Luksziuos (Naum pav.). Bažnyczioje prasidėjo meldimas. Pametęs kumelkom szieno gniužtę, kiuldinau į bažnytėlę. Pas bažnyczią stovi pulkelis nuvargusių, menkai apsirėdžiusių žmonių.

— Dėlko, vyrucziai, neinate į bažnyczią? — paklausiau asz.

— Jug jau suma.

— O kad pinigų neturim — atsakė.

— „Tai tav, Luce, žuvys!” — pamislyjau, ir nė nesijutau, kaip sav grybsztelėjau į kieszenių, lyg bijodamas, kad į bažnyczią be pinigų neįeiciau; bet užčiuopęs kieszeniuje kelis variokus, buvau drąsiai bežengias augsztais trepais į Dievo namus. Atsisukau atgal, ir vėl pamatęs tuos nuliudusius, sugrižau prie jų tikrai patirti, dėlko jie neina į bažnyczią.

— Na, ar jus kas musza, jei pinigų neturėdami įeinate į bažnyczią?

— Et, brolyti mielas, biau-riau ne kad musztų! Bloga tam vargdieniui žemės knisėjui, kad niekad ant savo sprando gulinczių siurbėlių pasotinti negali. Nėr ką jau kalbėti apie valdzios mokeszcius — tie jau paprasti ir turi szioki—tokį dytojį niekad negalima užkimszti kosurės. Sztai buvo apsziupejus szita bažnytėlė ir prabaszcius pareikalavo pataisymo; tam niekas nė nesiprieszino, ir su džiaugsmu dėjom nuo margo kožnas gyven-tojas po 20 kap.; teip, sako, inžinieriaus buvę apszkaityta. To neužteko — antrą—svk dėjom nors ne visi, po 1 kap. nuo

margo; ant galo įtaisė dar bažnyczioj rinkliavą, ir renka dabar kožną szventą dieną patys kunigai. Jeigu dar žmonės deda, tai gerai, o jeigu nė, tai supyksta, ima keikt per pamokslą... Mes czia ir laukiam, kol pereis kunigas su ta rinkliava, o paskui eisim į bažnyczią. Dėtum dar žmogus, kaip galėdamas, kad tas dėjimas ant gero eitų, ant pagražinimo bažnyczios, o dabar...

Suskambino bažnyczioj varpelis, nubėgau asz į bažnyczią, žiuriu — vienas kunigas pakėlęs kieliką, o kitas, tur-but prabaszcius, kaiszioja blekinę kožnam po nosim...

Ir asz atsiminiau žodžius Kristaus, kuris pasakė teip: „*Namai Mano — namai maldos! O jus padarėte isz jų pardavinyczią!*” (Mateusz, persk. XXI, 13). *Kapselis.* (Isz „Ukininko”)

Szventežeris, Suvalkų gub. Vasario 26 d. 1902 m. (Laiszkas į draugą). Guodotinas mano tautieti Antanai!... Ką jus klausiate apie mūsų Lietuvos vargus ir naują pas mus dvasią, tai vis eina arszyn; tie dvasiszki mūsų vadovai, o tarp jų ir mūsų kunigas J. U., visą mūsų jaunuomenės dvasią iszgesino. Anuo laiku mes vadindavome Chicagos kun. K. lupiku; bet su mūsų sumozurėjusiu kun. U. jis nesusilygintų; szitas ne vien kad kerpa nuo žmonių vilnas, bet nori jau ir kailį nulupti. Visai jis kankina žmones; teip, po kalėdų jis eina per parapiją, lankydamas žmones; bet į tokias grinczias, kur avis laiko, jis nenori įeiti, nes sako, smirda ir galvą jam suskausta nuo to kvapo; jis nesziojasi tokią lasdą, ant kurios gali iszskėtus atsisėsti; tai atėjęs pravers duris, pagiedos už durų giesmę: „Sveikas Jezau”, įkrapis į grinczią kelis vandens laszus, paskui atsisėda ant savo lasdos, o mes turime ant

kelių prie jo priszliauzti, tartum priesz kokį Pilotą, kad pabucziuoti kryželį.

Parsiėjus rinkti kalėdą, kn. U. stacziai nepasotintas; jis nori, kad žmogus atiduotų jam viską, ką turi, arba nors pusiau pasidalintų, lygiai kaip Turkijos sultonas, kurs nuo žmonių, savo padonų, pusę turto paima. Jis nesidrovi praszyti vilnų, o, matai, pacyios avys jam smirda ir jis bijosi įzengti į tą grinczią, kur jų yra. Daugelis žmonių nesiduoda įpraszyti, sakydami, kad jei avys smirda, tai ir vilnos turi smirdėti.

Sulaukus visų szventųjų dienų, kun. U. prikalbinėja žmonėms, kad gabentų jam gyvas avis, tai jam, esą, būtų geriausia, negu tos mentelės ir avinų pasturgaliai, kuriuos žmonės jam sunėsziuoja. Mat, gyva avis turi ir vilną, ir kailį, ir mėsą: gali kirpti ir lupti.

Pirmiaus Szventežeryj buvo kun. A. Katilius, bet jam iszėjus į Serijus, mes pasilikome tartum po žeme pakasti. Nuo kun. U. negirdėsi kitokio pamokslo, kaip tik: pragaras „bedieviams“ (tokių, rodos czia nėra), o dangus davatkoms, už tai, kad jos nuolat laižo kunigo rankovę, o be to dar, nuskriausdamos savo sziemyną, nesza į kleboniją pasiszlėpdamos paskutinį kšnį isz namų. Kaip didjures praryja visų upių vandenį, teip mūsų klebonas troksztų apzioti visą žmonių turta.

Kun. U. dažnai mums priemeną, kaip seniaus atiduodavo žmonės kunigui visą deszimtinę isz tikro ir isz pilno; jis sako: jus kalbate poterius ir randate tai 5 bažnyczios prisakymuose; kad jus to nepildote, tai neesate tikromis Kristaus avelėmis, o esate mažatikiais.

Mesturėjom ir bylinėtis (provotis) su kun. U., bet negalėjome nieko jam padaryti! Mat gubernatorius mažai ką turi į

kunigus, o dvasiszkaikai valdžiai nėra ką nė skystis.

Tų, kurie buvo pasiraszę ant skundo, nepriėmė prie ausinės; tada mes nuvykome pas kun. A. Katilių į Serijus ir tę atlikome, ko mums reikėjo, apczystydami ant szios aszarų pakalnės savo duszelę. Daugumui parsieina įieszkoti nuodėmklausio (spaviedniuko) kitur.

Czia mažai kas buvo žinojęs apie teip vadinamus „valnamanius“, „szliuptarnius“; net yra tokių puskvailių, sugrižusių isz Amerikos, kurie neturi apie tai supratimo ir klausosi tartum apie kokį siauhuną. Nedyvai, kad kun. U. gąsdina „valnamaniais“ svieta, kaip kitą syk antikristumi; jis tankiai primena tuos amerikiecius „bedievius“, o geras tik tiems, kurie atkiszta jam kokią deszimtrublę. Toki jam labai patinka, tokius jis vedasi į zakristiją „spaviedoti“ ir iszvaro isz jų visus velnius, ką buvo parsivežę isz Amerikos.

Davatkų draugas.

Isz Skotijos.

Nors dar neseniai esu atvažiavęs isz Plymouth'o, Pa., į Skotiją, vienog, atsidėjau praneszti jums, ką czia iszgirdau ir pamacziau.

Darbai czia visai menki: negalima daugiau uždirbti kaip po 30 szilingų ant sąvaitės (nedėlios), — tai ant Amerikos pinigų iszeina pusasztunto dolerio (\$7,50). O maistas czia dideliai brangus. Kas ypatingiausia, kad isz teip mažo uždarbio valdžia ima nuo darbininkų į vieszpatytės izdą mokesztį ant užlaikymo kariumenės (vaisko), kuri piauja Pietinėje Aprikoje burus; prie iszmokesczių nuo kiekvieno darbininko atlaiko ant „doubleto“ po kokią dalį „ant kareivių“. Turbut, Anglija jau visai bankrutuoja, jei ji nuo vargdienių-darbininkų elgė-

tauja pinigų! Kas-gi bus toliaus?

Czia lietuvių yra apstus skaitlius; daug priplaukė isz Lietuvos, jau nė darbo kiti negauna. Lietuviai labai nesutiuka tarp savęs, tankiai peszasi ir patenka į belangę; 25 vasario apie 10 lietuvių užsimokėjo po tris svarus (\$15). Ir nedyvai, nes nesvietiszkaismuszasi, vartodami pikius; vienam kad kirto pikiu, tai net per pakauszį tas pikis iszlindo.

Visi lietuviai czia užsiraszo angliszkais vardais ir pravardėmis, bet tai jiems negelbsti: visiems, kurie peszasi, davė ypatingus ženklus, pavarė nuo darbo ir iszmetė isz grinczių. Anglai kiteip lietuvius nevadina, kaip „russian polander“, teip jog lietuviai czia ir savą vardą prastojo. *K. Dekeraitis.*

Politiszkos žinios.

Amerika.

Pilipiniecius užpuolė antra nelaimė: kolera, kurią buk užneszęs koks kinietis. Manilos mieste iki 7 balandžio apsirgo kolera 175 žmonių, isz kurių 137 numirė; apielinkėje teipgi apsirgo 32, isz kurių numirė 19. Ar tik toji liga, prasiplatinus, neiszvys amerikiecius nuo tų salų greicziaus negu pilipiniecių bolos?

Su ugnim ir kardu įsibriovę į svetiną szalį, amerikiecziai mislyja, kad tai tikrai jau jų žemė. Kiekvieną krasztietį, kurs pasiprieszina užpuolikams, kurs kovoja už savo gimtinę, amerikiecziai skaito už „iszdaviką“ ir stato priesz kariszką sudą. Sztai dabar provincijojej Tayabas (Luzon) sudyja net 500 tokių „iszdavikų“. Neseniai apsudyjo myriop pulkauninką Aspado, už tai, kad jis, prisiekęs Amerikai, vėl grįžo prie savo brolių kovoti už liuosybę. Ir ar dyvai? Naujos skriaudos turi pakelti naujus pasiprieszini-

mus.

Idant iszteisinti savę, generalai platina tarp žmonių melagystes. Parvažiavęs į San-Francisco gen. Funston susirinkime pasakoja, kad pilipiniecziai esą barbarai, laukiniai žmonės, beszirdžiai; jie nužudę 4000 savo žmonių, už tai, kad szitie parsidavė amerikiecziams. Matyt, gen. Funston skaito parsidavimą užpuolikams už gerą daigtą, ypacz jei tais užpuolikais yra amerikiecziai.

Pietinė Aprika.

Negražus dalykai dedasi Pietinėje Afrikoje isz anglų pusės. Penki oficierai isz australiszku karabinierių pulko kaltinami už tai, kad atėjusius be ginklų su noru pasiduoti burus jie ant vietos be sudo suszaudė; be to dar du lieutenantu Hancock ir Morant užmuszė pastorių Hesse. Viens isz to pulko kareivių pasakoja, kad oficierai suszaudydavo mažus vaikus, atėjusius isz bado praszytis, kad juos nugalbentų į stovykles. Nors sunku tikėtis teisybės nuo anglų, bet baisybių indas turbut jau persipildė per krasztus, nes kariszkas anglų sudas nutarė du angliszku oficieru suszaudyti (ir suszaudė), o tris kitus szejp nubaudė.

Tuotarpu tęsiasi tarybos apie užbaigimą karės, bet isz to vargiai kas iszeis. Kad tarybos ir pradėtos, bet kova nesiliauja; dviejose vietose buvo smarkus susikirtimai.

Anglus persekioja pats likimas: jei ne burai juos naikina, tai kitokios nelaimės isztinka. Sztai 30 kovo susidaužė vienas angliszkas trukis; isz buvusių jame angliszku kareivių 39 žuvo ant vietos, o 45 sunkiai sužeisti.

Ties Port Elizabeth burai atėmė nuo anglų 6000 arklių, ką tik atveztų isz Amerikos, isz New Orleans'o.

Dalis darbu.

Chicago, Ill. Szesze-rius metus tęsėsi kova tarp zeceriu ir didžiausios spaustuvių kompanijos M. A. Donohue, 415 Dearborn str.; niekad turbūt, nebuvo tokios atkaklios kovos unijų su savininkais. Ant galo, zeceriai apgalėjo: jų uniją pripažino ir straikuojančius priėmė atgal į darbą.

Illinois valstijoje 1900 m. dirbo visokiame fabrikose 14,256 vaikai, o 1901 m. jų skaitlius įaugo į 18,839, t. y. 4,583 vaikai daugiau. Iš viso Illinois valstijoje 1901 m. dirbo fabrikose 369,804 vyrai ir 94,529 moters. („Robotnik“).

Indianapolis, Ind. Kalnakasių unijos viršinin- kais, painiodami darbininkų straiką kietose anglyse, nutarė varyt straikuoti 10,000 dar-

ninkų minksztose anglyse. Ką-tik buvo padarę sutarė su kompanijomis. Mat, ma- mis dalimis kapitalistai cziaus apgalės darbininkus. Ir iš kitų vietų ateina žinoma, kad darbininkai yra pa- straikus. Žinoma, kad da- nuvargis, tai negalima bu- szaukti visuotiną straiką.

Pittsburg, Pa. „Stan- dard Steel Car Co.“ nupirko 300 akrų žemės 40 myliose į siaurę nuo Pittsburgo; tęj- taisy vagonų dirbtuves, kur ras vietą 2,400 darbininkų; į pir- mus metus bus pagaminta 15, 000 vagonų.

Ar darbininkai gali rasti teisybę?

Kaip kada, nors labai retai, gali. Tokį atsitikimą mes esa- me užžymėję 13 „Vien.“ num. ir nebus iš kelio, dar sykį at- kartojus jį. Jefferson City, Mo., darbininkai pakėlė boi- kotą prieš krantuves, kurios pardavinėjo dirbinius iš fa- brikos, apszauktos po strai- ku. Idant sudrutinti ir praplatinti boikotą, darbininkų unija iš-

leido atsiszaukimus į visuome- nę, kad nieks nepirkty iš jų krautuvių, kurios kenkia dar- bininkų reikalams. Krautuvių savininkai apskundė darbinin- kus į sudą už gadinimą „biz- nio“ ir prasžė išduoti ant jų „injunction“, kurs draustų dar- bininkams boikotuoti. Vienog, vyriausias valstijos sudas (Su- preme Court) nusprendė, kad sudžios neturi tiesos uždrausti darbininkams boikotuoti, kur išzpuola reikalas. Sudo isztar- mē skamba sziteip: „ką būtų verta liuoso žodžio tiesa, jei darbininkų unijoms nebūtų pavelyta parodyti svietui žo- džiū, rasztu arba spauda nu- kęstas arba laukiamas savo skriaudas ir būtų uždrausta stengtis su kitų žmonių pagel- ba, be prievartos, nustumti nuo savęs visas neteisybes?“

Apie kita tolygų atstikimą

Senovės Graikijoje, Atenų respublikoje, 621 metuose pirmi E. iszai gimus, tiesastatis Dra- konas iszleido įstatymus, ku- rių ziaurumas isikirto į visų auzių atmintį: ir sziadien la- bai smarkų sodą vadina „Dra-

kono sudu“. Visas tų įstatymų pamatas buvo toks: „už kiek- vieną prasikaltimą reikia nu- bausti nusidėjėlį nužudymu; žmogus, kuris tinginiauja, ar- ba kuris pavagia kopustą ar obuolį, užsipelno nužudymo teip lygiai, kaip tas, kurs už- musza žmogų arba iszplēzia dievinyezią“.

„Priezasties iszleisti uždrau- dimą czia nėra. Prievartos ne- galima vartoti nė ant ypatų, nė ant savasties. Kapitalas ir darbas turi lygias tiesas organizuo- tis, kaip yra pripažinta pas- visas apszviestenes tautas. Su- dai negali į tai kisztis, iszsky- rus tik atsitikimus, kada to priverstinai reikia. Jei sudai ir žemutinių instancijų sudžios elgtusi kiteip, tai tas duotų jiems progą isznaudoti ant blo-

go savo galybę“.

Tiedu atsitikimai liudyja, kad ir darbininkai gali rasti, kaip kada teisybę. Jie turės jos daugiau, jei nepraszys, bet reikalaus.

Progai pasipynus, paminėsi- me, kaip sziose dienose iszsita- rē apie darbininkų straiikus Italijos vidaus ministras Gio- litti; jis savo kalboje parla- mente pripažino darbininkams tiesą straikuoti. Jis pasakė: „strai kavimo tiesą turi guodo- ti kiekviena valdzia, iki strai- kuotojai nedasileidžia prievar- tos. Ir neturi būti skirtumo, ar straikuoja paczios valdzios darbininkai, arba szej unijos, nes reikalavimas, jeigu jis tei- singas turi būti visada užganė- dintas“. Dailiai gieda laksztin- galos pavasariais... Vienog, kada vidaus reikalų ministras teip monyja akis, karės minis-

nuo, nenori daleisti tų darbi- ninkų prie darbo, idant iszlai- mėti straiką su ta kompanija.

Kompanija padavė sudžiai Baker'ui skundą ant liejiku unijos; sudžia skundą priėmė, bet atidėjo perkratymą jo ant 15 balandžio ir pats nuo savęs liepė kompanijai, kad ji pa- duotų dar asztresnį skundą prieš darbininkus. Tas nau- jasis Drakonas pasakė: „Asz noriu, kad skundikai pareika- lautų atlyginimo nuo darbi- ninkų už kenkimą bizniui. Tai nieko, kad tie nususeliai netu- ri savasties. Asz paskirsiu tam tikrą taksatorių, kuris apskai- tys kompanijos pragaisztis; paskui užleisiu ant darbininkų szerifus, kurie kad rastų dar- bininkus ir lovoje gulint, isz- vilks juos isz po patalo ir už- griebis paskutinius marszki- nius. Nėjoks jų turtas nebus

Senovės Graikijoje, Atenų respublikoje, 621 metuose pirmi E. iszai gimus, tiesastatis Dra- konas iszleido įstatymus, ku- rių ziaurumas isikirto į visų auzių atmintį: ir sziadien la- bai smarkų sodą vadina „Dra-

kono sudu“. Visas tų įstatymų pamatas buvo toks: „už kiek- vieną prasikaltimą reikia nu- bausti nusidėjėlį nužudymu; žmogus, kuris tinginiauja, ar- ba kuris pavagia kopustą ar obuolį, užsipelno nužudymo teip lygiai, kaip tas, kurs už- musza žmogų arba iszplēzia dievinyezią“.

Dvideszimtam szimtmetyje, 1902 m. po Kristaus užgimi- mo, atsirado mieste Indianap- olis, valstijoje Indiana, naujas Drakonas — nekoksai sudžia Baker.

Tam mieste yra kompanija „Rockwood Manufacturing Co.“, kuri priėmė į savo dirb- tuves naujus, svetimus darbi- ninkus; geležies liejiku unija, kuri straikuoja jau isztisas mė-

Senovės Graikijoje, Atenų respublikoje, 621 metuose pirmi E. iszai gimus, tiesastatis Dra- konas iszleido įstatymus, ku- rių ziaurumas isikirto į visų auzių atmintį: ir sziadien la- bai smarkų sodą vadina „Dra-

Mes nerandame žodžių, ko- kiu vardu pavadinti tokius su- dzios Baker'o nuosprendžius. Tai ne barbarystė, tai ne krau- gerystė, kurios yra tik valan- dos darbu; tai dar baisenis darbas — patrėmimas amžino- sios tiesos.

Isz Amerikos.

Imperializmo
vaisiai.

Amerikos didžiunai, kurie norėtų įvesti czia tą patį des- potizmą, kurs vieszpatauja Europoje ir Azijoje, gali pasi- dziaugti: 20 kovo szių metų į miestą Omaha, Neb., atvežė isz San-Francisco pilną vago- ną iszėjusių isz proto žmonių, kurie tarnavo ant Pilipinų kai- po kareiviai; tas proto sumi-

szimas paeina nuo yvairių priešasčių. Kada čia privis didesnė dalis bepročių arba išėjusių iš proto, — imperia- lizmas galės švęsti savo per- galę.

A n a r c h i z m a s t v e r i a m o n a r c h i j a .

Senatoriaus Ray įneszimas prieš anarchistus priimtas kongrese 52 balsais prieš 45 (ne daug, matyt, reikėjo, idant jis būtų buvęs atmetas). Kas nužudytą prezidentą, jo vietininką arba kokį svetimą kara- lių ar kunigaikštį, lygiai ir kas pasikėsintų nužudyti juos — tas bus pasmerkiamas my- riop. Kas kokiu nors būdu prisidėtų prie tokio žudymo arba kurstyto — gaus 20 me- tų kalėjimo. Kas tik grasintų si užmuszti anas ypatas — at- sėdės kalėjime 10 metų. Ka- rės ministras paskirs ant visa- da kareivių pulką apsaugoji- mui prezidento nuo visokių pasikėsinimų.

Demokratai ir kiekvienas izszingas žmogus teisingai vadina tokius įstatymus patre- mimu konstitucijos, kuri pri- pažįsta visiems lygias tiesas. Tai yra pirmas žingsnis į mo- narchizmą.

Nuo sziol laikraszciai turi suglausti ausis ir rankas, nes jei papeiktų augsztesnį perde- tinį už blogus darbus, — tai kokiam atsitikime redaktorių su izsleistoju apkaltintų už pakurstymą. Tamsioji galybė žinojo, ką bedarius: jai ne tiek rupi prezidento gyvastis, kiek apziabojimas liuosos spaudos ir liuosos žodžio.

B r a n g i ž m o n ė m s l i u o s y b ė .

Penki negrai, kurie sėdėjo kalėjime už menkus nusidėji- mus, buvo parsamdyti į darbą netoli Koszcziuszko, Miss.; kon- traktorius Campbell uždary- davo juos ant nakties į pasziurę; norėdami izstrukt į liuosy- bę, o negalėdami kiteip pa- bėgti, negrai uždegė pasziurę, kurioje nakvojo; pasziurė nu-

liepsnojo, bet nė vienam neg- rui nepasisekė izstrukti — visi jie dingo gaisruose.

B i t i n i n k y s t ė A m e r i k o j e .

Suv. Valstijose (pervis pie- tiniuose krasztuose) gale lie- pos mėn. 1900 m. buvo 707, 261 farma su avilynais, o visi biczių spiečiai izsneszė \$10, 186,513. 1899 m. izskuopta 61,190,160 svarų medaus ir 1, 765,313 svarų vaszko, — drau- ge už 7 milijonus dol.

M i n e r a l ų g a u s y b ė .
„Popular Sciences News” (kovo N. 3) paduoda akyvas žinias apie apstumą izskastų 1901 m. mineralų: aukso už \$80,218,800, sidabro \$59,653, 788, žaliosios geležies 15,800, 000 tonų, anglies 267,850,000 tonų, vario 595,000,000 svarų, petrolejaus 66,000,000 bertai- nių. Mineralų gausumu Suv. Valstijos pralenkia visas kitas szalis. Su tokiais turtais, rodos, szalis galėtų patvinti medum ir pienu. O kodėl tu, darbinin- ke, teip tankiai vaitoji izskur- do?

S k r a d ž i a i s ž e m ė .

Netolyman kaimelyje Ha- milton įgriuvo 16 triobų į že- mę; mat, kompanija „Pennsyl- vania Coal Co.”, izsrausus tę visas anglis, apleido kasyklę be jokio apsergėjimo ant to- liaus ir izs to atsitiko nelaimė: Kur turtincziams aukso szalti- nis — tę vargdieniui kapas. Tokių apleistų ir pavojingų vietų yra, kas teisybė, labai daug, kad ir pacziam Plymou- th'e.

„L i u o s y b e i” — g a l a s .

New Yorko valstijos legis- latura priėmė, o gubernorius patvirtino naują įstatymą prieš anarchizmą. Tie įstaty- mai toki: jei rasztu, kalba ar- ba nors mimika platys kas anarchizmą — gaus 10 metų kalėjimo ir bausmės pinigais iki \$5,000; redaktorius ir izs- leistojus už garsinimą knygu, laikraszczių arba szejų rasztų

anarchistiszkoje dvaseje — laukia kalėjimas iki dviejų metų ir bausmė pinigais iki \$2,000; kas laikys pas save žmogų, pripažintą už anarchis- tą, gaus tą paczią bausmę.

Szitam, 20 amžio dvasioje izsleistam, įstatyme yra tik viena spraga: nepasakyta, ką reikia vadinti „anarchistu”. Pennsylvanijos gubernorius Stone savo laike yra izsleidęs atsiliepiamą, kad anarchistais jis pripažis visus tuos, kurie kalba arba raszo apie blogus jo darbus.

Dabar daugeliui laikrasz- czių pareis gyvas galas, pir- mucziausiai „Liuosybei” (Frei- heit).

Paaiszkinam, jog „mimika” yra tai izsreiszkimu budas, ka- da vienu veidu ir lupomis, be žodžių, nori izreikszi kokią mislį; pacziam įstatyme pasa- kyta „kalba, rasztu arba ki- teip (otherwise): jeigu ne rasz- tu ir ne kalba, tai kaip „ki- teip”? tik mimika.

Izsz lietuviszku dirvu Amerikoje

Foxcroft, Me. Musų mies- telyje tautiszkas supratimas eina nors lėtu žingsniu vis augsztyn izs skaitymo laikrasz- czių ir knygu. Ne po ilgo gal susitvers ir kokia tautiszka draugystė. Izsz laikraszczių czia pareina „Vienybės” 4 nu- meriai, „Lietuvos” teipgi, man- ding, 4: tai ant 17 vyrų butų per mažai skaitanczių.

Berods, anie teipgi ne dykau- ja: jie visą liuosą laiką pralei- dzia prie kazyrų: per naktis loszia, o paskui reik susipeszti; dar ir dabar vienas su susiuta galva guli. Žinoma, tie reska- to laikraszczių, dar net kitus izszjuokia. Bet tikimės, kad su laiku susipras, nuslinks tam- sybės plėvė nuo jų akių, pa- matys apgailėtiną savo praeitį ir stos į eiles su kitais dirbti izsz vien.

Vienybės skaitytojas.

Brooklyn, N. Y. 29 kovo, 6-tą val. vakare, atsiskyrė su svietu garbingas musų tautie- tis, Vincas Gustaitis, kurs bu- vo ir numirė pertikrintu soci- jalistu; jame „Lietuvių Lais- vamanų Susivienyimas” nu- stojo savo kasieriaus. Laido- jome velionį 1 balandzio die- ną; pakastuves yra įtaisius „Lietuvos Sunų Draugystė”, kurios sąnarystę numirėlis auklėjo ilgus metus.

Kad į Lietuvos Sunų Dr. gali prigulėti kiekvienas be skirtumo tikėjimo, tai neszant izsz stubos velionį, draugystės sąnarys, katalikas Mykola Narbudas, metė į grabą bon- ką, be maž nesziką butų už- muszęs. Narbudas už tokį per „dievotą” darbą, ant ket- virtinio susirinkimo 5 dieną balandzio likosi, pagal visų nutarimą, izsbrauktas izsz drau- gystės ir už tokį barbariszką pasielgimą suaresztuotas.

Teippat ant susirinkimo „Lietuvos Sunų Draugystės” tapo įneszta, idant tautiečiai, kurie priguli į szitą draugystę jei prisiraszo prie tautiszko Susiv. Liet. Am., kad prigulė- tų vardan draugystės. Tas užmanymas visų balsais tapo priimtas. Keletas draugu tuoj užsimokėjo po 1 dol.; tas jau zenklina, kad netrukus ga- lės padidint skaitlių tautiszko Susiv. sąnarių, nes pati drau- gystė turi 142 draugu nuo ba- landzio 5 dienos susirinkimo.

J. Naujokas.

Susivienyimo L. A. reikalai.

Atsiszaukimas

44 kuopos Susiv. L. A., Rhone, Pa., į lietuvius, prigu- linczius prie sveti- mų organizacijų.

Daugelis musų brolių, ypacz sziose apielinkėse, apsirinko klaidų ir pragaisztingą kelią: jie raszėsi ir raszosi į visokių praszalieczzių draugystes, kad tik nesirasztyti į lietuviszkas.

Visokios tautos: rusinai, slovakai, vokiečiai, o ypacz lenkai, turi savo draugystėse nemažą skaitlių lietuvių.

Broliai! ar gi ne laikas būtų pagrįžti ant tikro kelio, praszvaistyti tamsybę, iszbristi isz tų liunų, kurie siubuoja po jusų kojomis ir gali prasivėrę praryti jus ant amžių? Jug, mes turime daugelį draugysčių, kurios gali jus priglobti daug geriaus už svetimas. Kiekvienas gali pasirinkti savą draugystę pagal savo norą. Niekas nespria jusų rasztytis prieš valią. Turime du Susivienijimu: Tautiszka ir Rymo Katalikiszka; kiekvienas gali rasztytis pagal savo palinkimą, bet prigulėti ar į vieną ar į kitą — yra szventa kiekvieno lietuvio priderystė. Vis-gi tai ne svetimos, vis-gi tai broliškos organizacijos. Tolesnis jų tarpimas prigulės nuo vadovų, o ypatingai nuo paczių sąnarių.

Pažvelkite, ką gero jus turite, prigulėdami į svetimą organizaciją: 1) nuėję į susirinkimą, turite tunoti įsilindę kokiam kamputyje ir murksoti tē, nes prie svarstymo reikalų negalite prisidėti; 2) jusų balsas, jeigu ir atsiliesite, neatstoja praszaliečių akyse nieko; 3) gaunate neva kokį laikrasztelį, isz kurio nėra ką nē pasiskaityti: pavartę, turi numesti szalin; 4) szelpiate svetimas tautas, nors teipjau vargštančias, bet vis-gi laiminges nes už musiszkę; savo gi motiną paliekate varguose ir sielvartuose.

Jau didis laikas pabusti isz sloginanczio mus letargo, pratrinti akis ir, pastaczius ansis, klausyti: ar ne atsimusz jose balsas žvanganczių retėzių, kuriais surakinti musų broliai, varomi į tolymas pustynes, plakami kazokų kancziais? ar neiszgirsime graudų musų brolių vaitojimą po sunkia meszkino letena?

Grįžkime visi prie savųjų,

statykime savo Susivienijimą ant tvirtų pamatų, parodyki me savo gyvastį, kad mus nēniekintų tie patys svetimtaučiai už patrėmimą szventų motinystės tiesų.

Sustoję į kovą ant vienos dirvos, mes busime galingi ir nutrenksime nuo savęs visas neteisybes.

(Paduoti szitą atsiszaukimą nutarta 44 kuopos Susiv. L. A. susirinkime 23 kovo 1902 m., Rhone, Pa.)

Prez. A. Nagrodskis,

Sekr. J. Kanapka,

Kas. J. Gutauckas.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Forest City, Pa. 2 kuopa:

Juozas Babkauckas
Antanas M. Makauckas

Mikas Miluszis
Antanas Bubnis

Mt. Carmel, Pa. 52 kuopa:

Jonas Balczuonas
Juozas Burauckas
Andrius Karaszinskas
Andrius Ambraziejus
Jurgis Lanauckas

Pittsburg, Pa. 40 kuopa:

Alena Pauliokienė
Petras Ambrazaitis
Klemensas Misiunas
Franas Sziaulys

Stovis kasos Susiv. L. A.

Kuopos įmokejo:

51 E. Bridgeport, Conn.	9,50
38 Cleveland, Ohio	2,00
1 Edwardsville, Pa.	4,50
43 S. Boston, Mass.	5,00
3 Elizabeth, N. J.	5,00
13 Minersville, Pa.	50
23 Shenandoah, Pa.	6,00
30 Scranton, Pa.	3,00
51 Bridgeport, Conn.	3,00
32 Boston, Mass. Traid.	10,50
Mt. Carmel, Pa.	5,00
2 Forest City, Pa.	9,00
19 Toluca, Ill.	11,00
40 Pittsburg, Pa.	17,00
20 Union City, Conn.	1,50
8 Delray, Mich.	6,00
48 Woodmere, Mich.	5,00
Buvo	\$2,006,15
Viso	\$2,109,65

Kasier. T. Pauksztis.

Sesers, nesnauskim!

Nesuprantu, kas pasidarė su musų draugseserėmis sziuosmet, jog nē žodelio neprataria per laikraszcius. Rodosi, būtų jau dangus nusileidęs ant žemės! Pereituose metuose dar galima buvo patėmyti szį bei tą isz po moterų plunksnos. Bet sziuosmet negirdėti nējokio balso, iszskiriant dr. J. Želviene, kuri, lyg už mus visas vargdama ir rupindamasi, neliauja dirbus ir raszius musų naudai.

Musų vyrai, rods, nesnaudzia, bet mes negalime nuo jų vienų perdaug norėti. Mes, sesers, kad ir besitrusdamos apie namus, galime ką-nors surasti kasuotose savo galvose, o suradusios — tuoj už plunksnos ir į svieta! Turime gražų paveisdą isz Philadelphijos lie tuvaiczių, kurios, kaip senovės Judita, stoja į eiles su vyrais ir kovoja.... Už ką? Nežinau ir neapsiimu spręsti. Bet gana to, kad jos eina isz vien su vyrais, — tai-gi neyra baugios ir supranta draugijos priderystes.

Atszivėlgus į pereitą XVI seimą, ką regime? Vyrai per penkioliką metų tempė nepakeliamą jungą; moters visai nebuvo daleidziamos prie Susivienijimo reikalų. Pirmą kartą pasirodziusios ant seimo, jos tartum įkvėpė naują dvasią, isz kurios kilo nauja tvarka. Kiekviena hetuviszka szirdis sziądien dziaugiasi, kaip puikiai auga tautiszkas musų Susivienijimas, tartum jurginis žaliame darzelyj; visi pilni vilties, jog ateityje susilauksime isz jo puikių ziedų, kuriais su laiku galėsime pa puoshti visą nuvargintą musų tautą. Tik mes, sesutės, nesnauskime, padėkime savo vyrams kuo galime, o viskas eis spartesniu zingsniu pirmyn.

Vienog, mes, turbut, esame per baugios, esame sutingnios; mums mieliaus snausti ir

ant niekų laiką praleisti, negu knygą ar laikrasztį perskaityti, arba ką parasztyti. Kitos gal bauginasi, kad prastai rasztyti moka; bet, jug, tavo raszto nieks neskaitys, tik laikrasztininkas, o jis niekam nerodys, ar gražiai ar prastai parasztyta; tik tavo mislis bus svarstoma ir apreiksza svietui. Kada-gi visų musų mislys bus užvertos, kaip zemczuogas, ant vieno siulelio, visuomenė pamatys, kad ir mes mokame atjausti draugijos reikalus, kad ir mums ne svetimi tautos ir brolių vargai, kad ir mes pildome tėvynės dukterų priderystes.

Galime spėti, kad apart virszuj minėtos, turi buti dar kitokios kliutys, kurios nubaido moteris nuo iszreiszkimo savo nuomonių. Nežinau, kaip kitas, bet manę tos kliutys tik paragino pakelti balsą. Musų geradėjas net nudziugo, nubarę manę, ką rasziau, jog jis man vaista surado.

Kunigėlis turi žinoti, kad vaistai reikalingi pirmucziaus jam pacziam ir jo sėbrams, idant nutildyti jų norus. Dėlto mano užmanymu yra ir pavedu jį delegatų ir sąnarių apsvarstymui, ar neprigulėtų seimui nutarti: „dvasiszkiejie, koki jie nebutų, bus priimami į Susivienijimą tik su tokia sąlyga, kad jie neturėtų balso nē susirinkimuose, nē ant seimų; teippat nebutų renkami į seimo delegatus; vienu žodziu, būtų be balso, tik dėl posmer-tinės“. Iki padaryta Susivienijimui skriauda nebus atlyginta iki vienam pinigėliui, jie negali turėti tiesų.

Raszau szitą patarimą ne isz apmaudo, tik velydama musų organizacijai naudos ir iszven-gimo vaidų, kokius jau yra perkentėjęs Susivienijimas.

Taigi, malonios sesers! dar syki: nesnauskime, bet varykime gerą darbą pirmyn, kaip kuri gali. Raszylimės paczios į Susivienijimą ir kalbinkime savo drauges. Lai pirmutinė

ir paskutinė mūsų kalba susirinkimuose, sueigose ir savo tarpe bus apie Susivienijimą ir jo reikalus.

Baigdama, dar kartą raginu savo seseris: paraszykite nors po keletą eiluczių per metus, iszguldydamos savo nuomones ir pažvilgius; tada mes ateisime į vieną supratimą, sujungsimė savo mislis į vieną prakilnų žydinį ir parodysime, kad mūsų snudulio laikas yra pralinkęs. Nesnauskime!

Mar. Antanaitienė.

Vincas Gustaitis.

(+29 kovo 1902 m.)

Velionis yra gimęs Suvalkų gub., numirė 35 m. amžiaus, buvo nevedęs, Amerikoje iszgyveno 17 metų, mokėjo skaityt ir raszyt lietuviszkai ir angliszkai, isz amato kriauczius; savo gabumu ir darbsztumu prasisiekė teip, jog užsidėjo szopą, kur ilgą laiką 50 lietuviszkų kriauczių turėjo užsiėmimą. Darbininkams, kaipo gaspadorius, buvo teip pataikus ir teisingas, jog pagal sządiėninę sistemą, geresnio negalima reikalauti. Už tai buvę V. G. darbininkai labai apgailystauja jį. Vincas Gustaitis savo privatiszkų ir tautiszkų draugų, su kuriais tik ir tedraugaudavo, buvo labai mylimas. Darbavietė su visomis įtaisomis pasiliko tikram jo broliui.

Kaslink dvasiszkų pusių, velionis pirmiaus buvo uoliu kataliku, bet darbai kun. Juodysziaus ir kitų teologų privertė Vincą protauti: jis griėbėsi prie skaitymo yvairios literaturos ir pavirto į laisvamani. Prie tautiszkų reikalų, kur tik buvo pakilęs koks užmanymas, visame su auka pinigais prisidėdavo; apart to, pirkdavo yvairias knygytes progresyviszkoje dvasėje, kurias dovanai szyksztuoliams ir tamsunams dalindavo, o ypatingai jauniems lietuviams; teippat

paskiausio iszleidimo knygas perskaitęs, kitiems pavesdavo; podraug kalbindavo nenuoalisiai prenumeruoti laikraszczius. Apart pasimirusių laikraszczių, buvo visada skaitytoju „Vienybės“, „Lietuvos“. V. Gustaitis prigulėjo prie „Tėvynės Myl. Dr.“, „Liet. Laisvamanių Sus.“, kurio buvo ir centr. kasierium, ir „Lietuvos Sunų Draugystės“, kurios kasztais ir likosi palaidotas.

Vincas mirė su pilnu ir szviesiu protu lengva mirezia, neatlikęs tikėjimiszzkų apeigų; norėjusius parvesti kunigą namiszkius sudraudė energiszkų budu.

Testamentą kaslink draugystės padarė toki: kas atliks nuo palaidojimo kuno ant Oliver Cemetery, idant apversta butų ant tautiszkų reikalų. „Lietuvos Sunų dr.“ už likusius nuo palaidojimo pinigus nutarė nupirkti knygy ir paplatinti tarp lietuvių, dėl apszvietimo, ką velionis, budamas gyvu, labiausiai mylėjo. Garbinga Vinco Gustaitcio atmintis neisznyks tarp lietuvių! *J. Naujokas.*

„Auszros“ Draugystės, Instatai.

MIERIAI. „Auszros“ Draugystės mieriai yra szelpti einanczią į augsztesnius mokslus lietuviszką jaunuomenę ir tokiu budu iszdirbti lietuviszką inteligenciją, iszlavinantą visose svietiszkų mokslų szakose.

SZELPIMAS.

1. Pirmutinę vietą szelpime ims besimokinantiejie tokių mokslų, kuriuos užbaigęs neturi isz to ant syk pelningo uždarbio, kaip antai: tepliorystės, muzikos, gamtos mokslų, filologijos, etc.: nėsant tokių, paszelpą gaus ir besimokinantiejie kitokių mokslų. Moterys turi pirmutinystę priesz vyrus. Iszvyti isz tėvynės, nukentėję koku nors bu-

du už lietuvisztę, lankanti užrubežines mokyklas, turi pirmutinystę priesz besimokinanczius tėvynėj.

2. Paszelpą ir stipendijas gaus tik besimokinantiejie svietiszkų mokslų; dvasiszkų seminarijų ir akademijų mokintiniai nuo paszelpos iszskirti.

3. Gabus visokiuose amatuose vaikinai ir merginos, ant iszsilavinimo tuose gi amatuose užrubežėse, gali gaut nuo „Auszros“ Dr-stės paszelpą.

4. Isz atsiszaukusijų kandidatų Dr-tė pripazįs pirmutinystę tokiems, kurie jau savo darbais ar prilankumu lietuvisztėi yra atsižymėję.

5. Stipendija ir paszelpa, kokią nuo Dr-tės gaus besimokinantiejie, nėra tai dovana, bet kaipo paskolė: ją gavę, po užbaigimui mokslo, sugražina Dr-tei arba pinigais, arba atlygina lietuviszkai tautai savo darbais — svarbiais rasztais etc.

PASARGA. Geistina, kad baigusiejie mokslus su pagelba „Auszros“ Draugystės apsigyventų Lietuvoj ir czia darbuotųsi ant naudos lietuviszkos tautos, bet kad sąlygos ne visiems tai daleidžia, tai Dr-tė tokių reikalavimų ne stato.

KANDIDATAI, norintiejie gaut paszelpą ar stipendiją, privalo atsiliepti į Dr-tę pirm laiko, teip kad Dr-tės virszininkai galėtų bėgyje pusės metų surinkti isz isztikimiausių szaltinių žinias apie atsiszaukusijų kandidatų vertę.

TURTAI. 1. Draugystės turtai susideda isz sąnarių mokeszių, dovanų, pelnų nuo balių, koncertų, prelekcijų, etc.

2. Draugystės kapitalas yra: a) judinamas, einantis ant paszelpų ir stipendijų besimokinantiems ir b) geležinis. Judinamą kapitalą tveria mėnesinės mokesstys, dovanos ir visoki bėganti pelnai; geležinigi kapitalą sąnarių įstojimo mokescziai.

PASARGA. Draugystė priima dovanas lygiai nuo sąnarių, kaip ir nuo paszalinių ypatų.

SANARIAI. 1. Auszros Draugystės sąnariai gali buti lygiai vyriszkie, kaip ir moteriszkosios.

Sąnariai dalinasi į du skyriu: 1-mo skyriaus sąnariai moka įstojimo \$5,00 ir 50 centų mėnesinės mokessties. II-rojo skyriaus sąnariai moka po \$1,00 įstojimo ir po 25 centus mėnesinės. Įsiraszymo mokesztį sąnariai užmoka arba antsyk, arba dalimis szejp: I-mo skyriaus sąnariai turi savo įstojimo mokesztį užmokėti bėgyje 10 mėnesių; II-rojo skyriaus bėgyj dviejų mėnesių.

3. Sąnariai I-mojo skyriaus, užmokėję ant syk \$120,00, o II-rojo skyriaus \$60,00, pasi-liuosuoja nuo visokių ant toliaus mokeszių.

4. Tiesos sąnarių abiejų skyrių ir abiejų lyczių yra lygios.

5. Apart aktyviszkų sąnarių I. ir II. skyriaus yra dar pagarbės sąnariai. Pagarbės sąnariai gali tapti tas, kurs ant syk paaukaus Dr-tei mažiausiai \$100,00.

6. Europos lietuviams, norintiems prisiraszyti į Auszros Draugystę, mokeszių dalykuose amerikoniszką vieną doliarį lyginame vienam rubliui; trims markėms; penkiems frankams; keturiems szilingams.

VYRIAUSYBE. 1. Drtės vyriausybė susideda isz Prezidento, Sekretoriaus prot., Sekretoriaus finansų, Kasieriaus (kurs turi but po \$1000,00 parankos), ir 2 kasos Globėjų. Paranką kasieriui pastato du parankininkai po \$500,00 kožnas. Kasierius negali laikyti pas savę Dr-tės pinigų daugiau per \$100,00; virszijantiejie tą sumą pinigai turi but sudėti į banką ant „Auszros Draugystės“ vardo per Prezidentą, Sekretorių fin. ir Kasierių.

2. Kasierius niekam neturi

tiesos iszmokėti jokių Dr-tės pinigų be Dr-tės daleidimo.

3. Draugystės virszininkai renkasi per visuomenišką balsavimą.

Virszininkai neturi jokių ypatingų privilegijų: jie yra tiktai pildytojais Dr-tės nutarimų, jie ne gali, pagal savo norą, paskirti paszelpos, né stipendijos atsiszaukusiems kandidatams: apie tai, kam duoti paszelpą ar stipendiją nusprendžia daugumu balsų visi Dr-tės sąnariai. Virszininkų priederystė yra tiktai surinkti reikalingas apie atsiszaukusius kandidatus žinias ir pildyti viską, ką Draugystė paveda jiems atlikti.

5. Centraliziskas Komitetas renkasi ant trijų metų. (Geistina butų, kad Cent. Komitetas renkamas butų vienoje vietoje).

Auszros Dr-tė nėra tai vietinė kuopelė, bet organizacija, apimanti visas Suvienytas Valstijas; jos kuopos gali tvertis ir Europoj.

Užgimusius kokius nors tarpe sąnarių nesutikimus, palytinczius visą Auszros Dr-tę, iszrisza iszrinktas tam tikras Santaikos Sudas, susidedantis isz trijų sąnarių, kurs labai prasikaltusį turi tiesą net isz Dr-tės praszalinti.

KUOPOS.

Auszros Draugystės kuopos turi pilną autonomiją. Surinktus nuo sąnarių mokeszius kuopos prisiunczia Centralizkam Kasieriui; vardus-gi sąnarių, skyrių, į kurių kurs priklauso ir kiekvieno mokeszių rokundą prisiunczia Centr. finansų Sekretoriui.

Lietuviszkos vakaruszkos Petropilėje.

(„St. Peterburgskija Viedomosti“, 19—II—1902, N 49).

Pacziuje pjūtėje Lietuvos kaimiečiai tankiai kerta rugius ir kviecius su talka, nes skubina, ypacz rugiams pradėjus nuo karszczio byrėti, kuo-

greiciaus atlikti piutį ir parneszti, pasibaigus „pono“ pagelbai, varpų vainiką — „svylį“. Kirtikai ir griebikės parnesza tą vainiką ne vien kaipo „parinktąją varpą“ (kurią paskui laiko klėtyje arba svirne greta „dvilypio“), bet ir dėlto, idant iszpirktų ją „pabaigtuvėmis“ ir vakaruszkomis.

Vakaruszkos, kurias įtaisė 16 vasario Petropiliszke lietuviszkai-zemaitiszka labdaringoji draugystė, puikiai nusisekė, kas yra nuopelnu žinomų aktorių isz meilės ir dviejų dainininkų chorų: pp. Zaukos ir Pranaiczio. Stengdamasi visomis pajiegomis ir sutelkdama szitam vakarui beveik visas intelligentnas lietuviszkos kolonijos spēkas, labdaringoji draugystė atsiekė tokiu budu ne vien pusėtiną pelną, bet ir visų svezių pagyrimą už tas užduotis, ant kurių jos triusas supamatuotas: sukėlimą žmoniszkių jausmų ir apszvietimą.

Vakaro buvo dvi dalys: pirmoji — dramatiszka, antroji — su muzika ir dainomis. Labiausiai atsiliepė svezių jausmuose, rasi, pirmutinė pastanga — rodant linksmutę Korzenevskio komediją „Okrežne“ (piuties szventė), įveisdinti lietuviszka „pabaigtuves“ su žmonių parėdais, szokiais, tamtikromis oracijomis (vaiszinant vynu) ir dainomis. Publika, kurios tarpe mes užtėmyjome ir rimtus daktarus, ir advokatus, ir yvairius vieszpatystės valdininkus, tartum paniro į kokį svajų sapną, pasijusdama tai ant žieminių gobtuvų, tai vasaros karsztyje ant gimtinių laukų, „rugiais sidabruotų, kviecziais auksuotų“, ir negalėdama akių atitraukti nuo szokanczių „suktinę“ su yvairiais treptelėjimais ir pasiszokėjimais.

Isz traszkanczių girių, isz tvyksanczių pelkių, per szaltį, badą ir speigą, „varpa“ — toji rugių dvasė, — pasivertus į

žaliąjį jievarą, kurio virszunė iszbujojus į padanges, o szakos velkasi žeme, — atėjo į „pono“ dvarą. Atsineszė ji vainiką — ne prastą, ne isz rūtų-mėtų, bet isz braunčių rugies varpų, kurios, iszkultos, duoda grūdų gausybę. Kiek grūdų — tiek szimtinių; tai iszteklius ant visų reikalų: ir ciesoriui duoklė, ir ponui duonis, ir kaimiecziams su kitais vargdieniais maistas. Reikia pripazinti tą nuopelną įtaisytojams vakaruszkių, jog įvyko tame pilna illiuzija (apvylimas jausmų).

Viskas gražiai nusisekė. Kaimieczių (kirtikų ir griebikių) choras, mokintiniai su organista pryszakyj, sutaikė gyvą sceną — ne statistų, bet pilnų gyvybės ypatų, atjauzczianzių savo paszaukimą ir tiesą parodyti apszciai susirinkusiai publikai ir tikrus, atsiųstus isz Lietuvos, dryžus andarokus, ir kvietkuotus žiurštus, ir kiklikus, o teipgi palinksminti klausytojų ausis oracijomis ir piuties dainomis. Tik organista, vedėjas lietuviszko choro, p. Z., kaip dėl tokios linksmos Cereros szventės buvo per virsz pavartaunas. Bet sztai atsiskiria isz kitų tarpo tris poros ir, dvikekėmis iszszokėjusios, trepsi ir sukas su pilnu užsidegimu, tartum atsidurusios lietuviszkoje grincziuje.

Atlikime rolių pažim buvo gražus iszmokimas ir sutaikymas jų; visas roles gerai atliko ponios: Ramanauskienė, Pranaitienė, Kvedarienė ir Gabalienė; vyrų roles lygiai gerai atliko pp. Januszevyczius, Vinkleris, Umbrai ir kiti. Pasibaigus „pabaigtuvių“ komedijai, giedojo p. Juozo Pranaiczio choras, sutvirtėjęs paskutiniam laike, prisidėjęs vyriszkiems balsams, kurių tarpe ypatingai pažymėtinas viens gabus solistas.

Ypacz gerai tapo pagiedota: „Sėjau rutą“ ir „Miszkas užia“.

Lietuviszka labdaringoji draugystė netrukus užbaigs deszimts metų savo gyvenimo; velytina butų, kad ji ir ateityje sėtų gerąją sėklą Lietuvos naudai ir suszelpimui trokszanczių mokslo jaunų tautiecių.

Reikėtų, kad nors kartą ant metų butų įtaisomas sausai lietuviszka balius.

„Žinomas“ — aitis.

Prieraszas: Korzenevskio komedija „Okrežne“ (piuties szventė) buvo raszyta pirm baudiavai isznykus: isz to skaitytojas supras tos komedijos mislį ir paminėjimus apie „poną“, „dvarą“ ir tt. Dėl tos pat priezasties ta komedijėlė ne visų buvo supраста né nuo scenos; p. Pavalkio vertimas iszrodo pusėtinai; ypacziai „Jievaras žaliasai“ nebuvo tą vakarą giedota.

„Cerera“ (Ceres) vadinosi rymiszkoje mythologijoje javų ir derlės dievaitė; pagal T. Narbutą, butų tai lietuviszkoje mythologijoje dievaitė „Kruminė“.

Kas ore skamba.

Tuloje lietuviszkoje apielin-kėje buvo neseniai parengtas szventvakaris. Tarp ko kito buvo padainuota tokia giesmaitė:

Neliaun mus' kraują prieszai pilti,
Aszaras traiszkint isz akių....
Vienog, mes turim tikrą viltį —
Sprendikais but tų kraulakių!

Pakelkim mes balsą tos giesmės,
Lai kersztą szvietni ji apszaukia;
Te-skelbia ji laisvę ateities,
Tegul terionai drebės!

Raudons velukas augsztai plaukia:
Jį mato sens ir naujas szviets,
Nes krauju vargszų jis apliets!

Szitali giesmutei yra pritaikyta tamtikra gaida.

Gamtos stebuklai.

Ciekavas (siekavas) Radinis. Rindiszkas (milžiniszkas) tai yra bais-didis Czerepokas

arba Želvis*).

Pernai, prieš kalėdas, atrastas tapo upelįje Čzané(Chané) suakmenėjęs ezerepokas, netoli miesto Tigre republikoj Argentinos; kurio ilgis asąs 2 metru ir 60 centimetrų, plotis 1 metras ir 20 centimetrų, o storio 1,70 metro ir sverentis 330 kilo., taigi aplink 660 svarų. Tajį suakmenėjusį gaivalą nušuntė į muzejų miesto La Plata.

Gaidis su ragu. Gaidis gairai išaugęs ir geros veislės be jokių žimių išsigimimo, turi ant virszugalvio, viduryje skeutures užriestą kaip ožio ragą, ilgesnį negu 15 centimetrų. Gaidis turintis tokį riatą paredą, kažin ar ne vienintelį tarp savo veislės, turi aplink trejatą miatų amžio, o jo ragas pradejo augt ant galvos kauso pirm septynių mėnesių. Iš pradžios pasirodė mažas kietas bumburėlis, lyg kad įspaustas. Tas augo greit ir augdamas pradejo riestis. Kokios priežasties delei tas apsireizškimas atsirado, nieks nežino. Sztai paveikslas to gaidžio nutrauktas pradžioje szio mėnesio (Lapkritio 1901 m.), kurį dedu podraug su trumputėlu aparaszymu pagal „La Prensa“.

Andrius Visztalius.

— *Akmuo — klaidunas Argentinoje.* Gamta, iszties, tikra kerėtoja. Tik tiek, kad jos stebuklą mes tankiausiai negalime susekti: jie užslėpti nuo mūsų akių, nors iszmėtyti po apskritą pasanlę. Isztyrinėjęs didesnę žemės dalį, žmogus atitiko ant jos daugybę stebuklą, kuriuos pažino su mikroskopo ir žiurono pagelba.

Jei kokia svieto dalis turi tiesą vadintis „stebuklą szalim“ — tai už vis Amerika. Ją priimta vadinti „Naujuoju Svieta“; tacziaus, savo senu mu ji, be abejonės, yra pralenkus „Senąjį Svieta“.

*) Paliekame nepėrmainę A. Visztaliaus iszsitarius ir raszybą.

be reikalo apie amerikiecius svietas sužiedė sav nuomonę, kaipo apie kokius ypatingus dimnius. Teisybė, viskas Amerikoje kiteip: ir žmonės, ir gamta. Paveisdan, kas nenusistebės, iszgirdęs apie „besvyruojantį“ arba stacziai „beklaidžiojantį“ akmenį? Jau kas — kas, bet akmuo žmonių akyse yra pirmutiniu nejudumo pavysdžiu. Tarp yvairių tautų atsiranda visokios patarlės apie akmenį: „betunodams apkerpėjo, tartum akmuo“; „į gulinczio akmens apaczią vanduo neteka“; „tvirtai įsisėdo, nelyginai akmuo“.

O sztai Amerikoje yra akmens — klaidunai. Viens isz jų randasi ties mažu miesteliu Tandil, arti Buenos-Ayres, Argentinos sostapilės. Krasztiecziai vadina jį „piedra mobiliza“.

Jau isztisi amžiai, kaip tas milžiniskkas akmuo kybo nuo pažiulnios uolos; jis nemažas: turi szesziš metrus (arti 20 pėdų) augszczio ir sveria septynis tukstanczius centnerių (21,700 pudų). Kaip jis tę laikosi, — tik viens sutvertojas žino: nes tas akmuo tik viena maža dalele lyti tą uolą, ant kurios stovi.

Stacziai įstabu, jog tasai ypatingas akmuo užlaiko savo atsvarą, anaip tol ne stovėdamas ant vietos. Jis nelioves sukasi tai į vieną, tai į kitą pusę. Juda jis teip isz-lengvo, jog prasta akimi nepatėmysi to; bet yra lengvas budas persitikrinti: pastato stiklinį butelį arti tos vietos, kur akmuo atsispiria į uolą, ir neilgai trukus akmuo, užslinkęs ant butelio, sutrina jį.

Reikia daleisti, kad toksai akmens judėjimas priguli nuo to, jog saulė nelygiai kaitina jo szonus, per ką nelygiu budu prasiskeczia atskyrios akmens dalys (reikia, mat, žinoti, jog nuo karszczio visoki daigtai prasipleczia arba prasiskeczia). Saulės spinduliams į-

kaitinus vieną akmens pusę, mainosi ir teip vadinamas sunkumo centras, per ką akmens masa turi pasislinkti ir tada akmuo maino savo padėjimą.

Ypacz pastebėtina, jog nė vanduo, kuris isz-lėto skaldo ir trupina visokius daigtus, nė oras, kurs nupuczia tas nuotrupas, iksziol nesuardė to stebuklingo akmens; tuotarpu tie patys vanduo ir oras ilgais amžiais permainė visą žemės pavirszių. Nėra, vienog, abejonės, jog szits ypatingas akmuo kada-nors nukris arba glaudžiai atsiguls kuriuo szonu ant savo pamato.

Yra ir kitas toks akmuo Suvienytose valstijose, Colorado valstijoje, Garden of Gods (Dievų daržas).

Ne vienas isz skaitytojų turi pasižiurėjimui teip vadina mą „stereoptikoną“; be abejonės, atsitaikė atitikti tarp paveikslėlių to akmens nuotrauką ir žiurint, rodėsi, kad tai pramanytas daigtas. Tacziaus, tai yra tikras gamtos prajovas, kaip czia jį aprasziau.

Kėksztas.

Psykologija.

(Žiur. 14 num.)

Svarbiausias apsireizškimas dar vos pradėjusiamė plėtotis prote — yra sustiprėjimas ir augimas pajautimo pajiegy. Nors kudikio akys, ausys etc. yra tokios, kaip suaugusio žmogaus, tacziaus dar jo pajautimai nėra teip ai-zkus. Idant protiszkas įturys didintųsi, reikia dviejų daigtų: 1) galės atskirti ir pasirinkti medegą; 2) pažinti pajautimus isz jų spalvos, balso arba szejp pavirszutinių zenklų. Isz karto kudikis negali atskirti ir pasirinkti medegą, dar visi pajautimai jame sumieszę. Tacziaus, reikalui priėjus, toji pajiega iszstobulina iki pastebėtinam laipsniui.

Ne vienas matęs yra jautrimą neregio rankose, arba pas-

dailydę, kurs medį skaptuoja: kaip greitai jo raumens pajunta medžio drutumą. Vela kaip greitai stygas atskiria gabus muzikantas; arba kokis jau trus skonis turi buti pas professiszkus arbatos bandytojus muitinyeziose. Tą viską galima atsiekti vien per lavinimą tų pajautimų. Isztobulinius atskyrimo ir pasirinkimo pajautimus, galėsime teisingai, greitai, apsvarstydami, atmindami, protauti. Kudikis, kuris negali atskirti vienus pajautimus nuo kitų, kaip skonio, spalvų, dalytėjimo etc., niekada negalės atminti, nė samprotauti.

Gamta puikiai surėdė, duodama kudikiui pirmiausiai naudotis ir tēmyti savo akimis, ausimis, rankomis ir kitais tēmyjimo įtaisais, ir kad nesuteikė tą užduotį motinoms ir auklėtojoms, kurios galėtų vien savus patyrimus perduoti.

Regimas daigtas ant kudikio didesnį įspudį padaro, negu kad jam būtų įkalbėta apie tą daigtą.

Mokinti kudikį nėra tai, padavus žaislę, mislyti, kad jau jis moka. Toki, kurie nori iszmokinti vaikus, daugiaus blėdies, negu gero padaro. Kiek jie proto sutramdo! Vaikams reikia vadovo, kuris rodytų kelią, koku eidami, patys matydami ir iszbandydami, viską patirs; kuris pajautimams iszlavinti paduos tinkanczią medegą. Teip lyginai, kaip negalima iszmokinti girdėti, arba pauksztį lakioti, teip negalima vaiką nieko iszmokinti. Lai pats pauksztelis lekia. Pripratink vaiką naudoti pajautimus, tai jis pats iszmoka. Gerus atjautimus turintys visuomet teisingai iszprotaus ir gerai atmjs viską.

Tēmyk, kaip gerai kudikis protauja; kartą padavus vaikui keturis obuolius, pasiklauski: keli czia obuoliai? „keturi“. Isz ko žinai, kad keturi? „Czia du ir czia dar

du — tai ir sumislinau, kad keturi". Matoma, turėjo pamatą nuosprendžiui.

Kartą, besilankydama Kindergarten'e (mokslainė praktiskam mokinimui), tēmyjausi, kaip čia paduotu budu mokintoja vaikus mokino; tas tikrai pagirtinas praktiskas budas turētų buti sekamas, kur tiktai galima. Žinoma, čia tik vienas isz szimto paveikslų. Sztai, vaikai susirinkę kantriai laukia, džiaugsmas matyt ant kiekvieno veido. Apie 20 apsėda ratu mokintoja, visi atkreipia akis į ją.

Mokintoja: „keletas isz jus, vaikeliai, namieje turite branginamus daigtus, kuriuos nu nelaimingo atsitikimo sergstite? Joneli, ką tu turi?" Visi iszpasakoja savo daigtus. Mokintoja: „kur padėję laikote tuos daigtus, idant nelaimė nepatiktų jų?" Diduma sako — skrynelėse uždengta, užrakinta arba ne. Mokintoja: „Dar mažai man esant, mano tėvuks padarė ir mano branginiams daigtams skrynelę", ir iszpasakojo, kokia ji buvo ypatingai, kokia tvarka sudėstyte daigtelių buvo. „Dabar suvis kitokių brangumynų skrynelės jums parodysiu, kurios suvis nė į jusų, nė į mano skrynutes nepanaszios. Taigi: Motinos Gamtos gėrybių skrynelės". Čia paduoda dvi durnādagio buoželes; — viena prasadarius, antroji dar ne.

Pirmiausiai atkreipia visų atydą ant dygios virszunės ir parodo, kaip tvirtai ir gražiai uždaryta (užrakinta); liepia kiekvienam prisizurėti, kaip szvelnus vidus atvirosios skrynutes, ir artymai tēmyti į eilutes viduje esanczių seklelių, taigi brangumynų. Kaip anos gražiai sudėstytos motinos gamtos kamarėlėse. Vaikams liepia atimti daugiau motinos gamtos gėrybių skrynelių; vienas mena — žirnis, kitas — agurkas, treczias atnesza obuolį, kurį mokintoja atidarius

parodo viduje paslėptas gėrybes. Mokintoja: „jeigu paklaustumė bent kokio augalo ir jis galētų mums atsakyti, ką už vis geriausiai myli ir sergsti, tai atsakytų, kad savo gėrybių skrynelę, nes visą vasarą traukia į savę saulutės szilumą ir vandenį, idant sėklelės nunoktų. Taigi, idant sustiprinti savo vaikelius, rytoj visi vaikai atnesz po skrynelę motinos gamtos".

Tokios kalbos traukiasi diena po dienos: apie yvairumą sėklų, veikmę vėjo ir pauksz-telių ant jų, apie lapus etc.; visų surinktus ir atnesztus pavysdzius sulipina į paveikslėlį, kuris puoszia mokslainės sienas ir džiugina kiekvieną, nes ir jo triuso dalelė tę pridėta; nė vienas neužmirszta, ką yra iszmokęs. Tokiu budu iszmokintas bus iszmintingesnis žmogus, negu toks, kuris, it papuga, iszmoksta atkartoti žodziu arba rasztu bet ką, daleidziant žodį „katė", kada jau jau kokius 40 kartų perraszo ant lentos. Tai esti vien nesugromuliuotai priimta ir užmusza dvasią iszbandymo, idant tikras žinias patirti. Tas mokslas, kuris tobulina protiskas pajiegas, ne norėdamas perduoti kitų mokslą, yra tobuliausias.

Herbert Spencer sako: „Pamazių apjakimo, žmonija praregėjo, kad instinktyviszkas gabumas vaikų tēmyjimo turi savo prasnę ir naudą". Nesitobulinant pajautimams, visas mokslas butų ne aiszkus, miglotas, nuobodus arba netobulas.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Naujos knygos.

— *Svieto pabaiga. Isz rusiszko vertė Pr. Siulelis. Chicago, Ill., 1902 m., pusl. 31.*

Naudingas pasiskaitymas, kurs, be abejonės, praplatys

skaitytojų pažvilgius į svieto apsireiszkimus.

— *Grabnyčių žvakė. Fla mandų tautiška pasaka. Vertė J. B. Tilžėje, 1902m., pusl. 31.*

Savo turiniu knygutė tinka pasiskaitymui Lietuvos žmonėms.

— *Vardan Teisybės (perdirbta). Kalba W. Liebknechto. Spaustuvėje „Związków Zagranicznego Socjalistów Polskich". Pusl. 25.*

Naudinga butų perskaityti tą knygutę kiekvienam žmogui, ypacz darbininkui; ji parodo, kas tai yra socializmas, ką negero jis mato žmonių draugijoje ir kokiu budu norētų nuvesti žmoniją į tikrą liuosybę ir suteikti jai dvasiszką ir medegiszką laimę. Kaip greit socializmo idejos įvyks gyvenime, — priguli nuobeturczių susipratimo. Delto jieszkokime to susipratimo, skaitydami tokius veikalus, kaip szitas.

— *Die Wolfenbuetteler litauische postillenhandschrift aus dem Jahre 1573. Zweiter Theil. (Atmuszta isz „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft"). Pusl. 165.*

Tai yra nauja, sutaikyta su moksliszkais siekais, medega lietuviszcai dialektologijai. Pirmo to veikalo dalis buvo iszleista 1900 m. Tai yra nuopelnas mūsų tautieczio, philosphijos daktaro Vil. Gaigalato, gyvenanczio Ramucziuose, Prusų Lietuvoje.

— *Waclaw Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 1902 m., pusl. 15.*

Knygutė raszyta lenkiszkoje kalboje ir eilėmis, gana prastomis. Nežinia, kam ji iszleista: jei lietuviams — tai ji jiems nereikalinga, o jei lenkams — tai tik suerzys juos, neatsiekus nieko isz to, ko geidzia autoriai.

Prancuziszcai kalbėjo gale 15 amžio 10 mil., dabar kalba 41 mil., o po 100 metų kalbėsia 85 milijonai žmonių.

Redakcijos atsiliepipimai.

P-ui J. P. Lapinskui, Mahanoy, City, Pa. Siųsti redakcijai suraszą užsimokėjusių sąnarių T. M. Dr. kuopos — nėra reikalo. Kasierius atsiųs tą suraszą per central sekretorių urėdiszku keliu ir tada užsimokėjusių vardai bus pagarsinti.

Balius! Balius!

Philadelphia, Pa. Lietuviszka katalikiszka parapija kelia savo 12-metinį balių, kuris paskirtas ant 14 dienos balandzio, panedėlio vakare, Washingtono saleje 523—525 S. 4th str. Phila.

Ant baliaus bus labai puiki muzika, griesz puikiausius szokius. Užpraszone visų draugysczių sąnarių į „Laisvės kliubo" sale, 943 S. 2nd, ant 8-tos val. vakare, 14 balandzio, o isz kliubo salės visos draugystės pilnoje parodoje marszuos į Washingtono sale, kur bus balius ne iszgamų, bet tikrų lietuvių szirdingai užpraszone kaip vietinius, teip ir aplinkinius lietuvius jaunikius ir paneles imti dalyvumą teip puikiam baliuje. Parap. S. Antano,

Komitetas.

Brooklyn, N. Y.

Del gerovės lietuvaiczių kriauczių unijos 54-tos kuopos Brooklyn 93 Grand str., N. Y., Grand Palace Hall, 19 dieną balandzio, vietinė Simono Daukanto Teatraliszka ir giedojimo draugystė perstatys dramą „Siberokai" keturiuose veikmėse. Po teatro koncertas. Simono Daukanto maiszytas choras, vadovaujant mokintojui Leonui Ereminiui, dainuos:

I „Ssulelė teka". Carl M. V. Weber S. Daukanto choras: II Dunojaus vilnys (Danube Waves). Ivanovicz. Excelsior musical Quintet. III „Sugrįzk". Ernst Gebhard. „Viena daili mergelė", Oskar Szepskij. Dainavimas bus lydymas muzikos prof. S. Rinkevyciaus. Pradžia 7:30 vakare įzenga I 50 ir II 25 cent. su drapanų padėjimu. Užpraszo visus apielinkės lietuvius ir lietuvaite kuoapszciausiai susirinkti.

Komitetas.

Isz visur.

Visam sviete esą 251,510 kunigų, 109,049 szejp zokoninkų ir 457,660 minyszkų.

Maskvos ober-policmeisterj Trepov'ą taikėsi nuszauti mergina Allart, isz paszaukimo, guvernantė; revolveris nudirgo neiszszovęs, o tą merginą suėmė.

Laikraszczituose skaitome, kad Ispanijoj ant 20 milijonų gyventojų yra 154,000 dvasiszskų; vienog, nors tiek daug szviestojų, bet tik 30 ispanų ant 100 moka skaityti; o tai dėlto, kad vieszpatystė iszleidia ant uzlaikymo kunigijos 70 milijonų pesetų (\$14,000,000), o ant mokslinyczių tik 10 milijonų pesetų (\$2,000,000).

Žinomo palinkimo laikraszcziaziai gėrisi isz to, kad persenęs Austrijos ciesorius Pranciszkus Juozas didziamjam ketverge masgojo kijas 12 elgėtu ir pavalgydino juos. O kas tuos elgėtas padaro, kad ne karalių valdzios?

Arabijoje (vakarinėje Azijoje), kur guli du szventieji muzulmonams miestai Mekka ir Medina (kaip krikszczionius ir žydams Jeruzolima), atsirado kolera; tų kasmet sueina daugybė piligrimų; nuo koles žmonės krinta, kaip musės: keletą paskutinių dienų numirė 600 žmonių.

Mieste Augustenburg (Prusose) valdzia įvedė mokesčių ant kaczių. Neiszrodys keista, jei neužilgio apmokeszcziuos ir peles.

Nuo 15 iki 17 szimtmečio vokiszskai kalbėjo tik 10 mil., o pirm 100 metų 31 mil., szia dien tuo liežuviu szneka 69 mil., o po 100 metų kalbėsia 210 milijonų žmonių.

Kur musu iszganymas?

P. Daujotas.

(Tąsa.)

Dabar žemdirbystė priguli nuo pramonės. Kitą kart iš Lenkijos daugiausiai veždavo javų į Europą, o dabar ji pati vargiai užgana padaro visiems savo reikalams. Pramonė sutvėrė pasavę vidurinę rinką, kuri praryja visa, ką duoda žemė.

Dabar jau ukininkai priguli labiaus nuo pabirkos. Šėja tokius daigtus, kokius pabirka vartoja ir perdirba, pradeda auginti gyvulius maistui ir užsiimti pienininkyste ir t.t.

Tokiu budu, Lenkija tapo grynai kapitalistisku kraštu. Mechaniskos staklės ir garas atėmė nuo jos ypatingą išveisda, perdirbo ją pagal tarptantiško kurpaliaus.

III.

Rusijoje visų didžiausiais pramonės žydiniais yra Maskva ir Vladimiras. Augant Lenkijos pramonei ir besiplatinant jos produktams, sutingusieji rusiški pramonininkai subrusdo, sukruato: pradėjo pardavinėti savo išdirbius atėjūnai po pat jų nosim. Todėl tai ir turėjo kilti kova tarp Maskvos ir Łodzio. Tęsėsi ji gana ilgai. Valdžia daug komisijų buvo siuntinėjus tiems dalykams iširti. Maskoliai šaukė, jog svetimtaučiai lenkai ir vokiečiai atima nuo jų duoną; pradėjo verkdami skųstis ant savo vargų milijonuos ir turtuose pasinere pabirkantai ir prašyti apginti „tautišką“ pramonę.

Pabirkantai ne teip supranta žodį „tautiškas“ kaip paprastai vartojama. Pas juos „tautiškas“ reiškia tą patį, ką ir šios apyrubės, o reikalui atėjus ir visos viešpatystės.

Tai gi vieni pabirkantai kovojo su kitais vartodami tą žodį yvairiose prasmėse pagal sąlygų.

Vienog, neziurint į tą kovą Lenkijos ir Maskolijos pramonininkų, negalima sakyti, kad anų dviejų reikalavimai priešingi, nes matome čia tik platų *padalinimą darbo* tarp jų. Rusija gauna audekus, milus, mašinas, anglis ir t.t., o gražina Lenkijai neapdirbtas vilnas, špyžių, koksą ir vatą.

Tokiu budu matome, jog reikalavimai tų Lenkijos pabirkantų sujungti yra su reikalavimais gamintojų želmenų (t. y. neapdirbtų žemės vaisių) ir atžagariai.

Toliaus pabirkantai užmiršta visus savo vaidus, susivienija į kupetą Vaisava, Maskva, Kijevas, Ryga, Odessa, Charkovas; jeigu nori numazinti uzdarbį koki norint pabirkantai iš svetur, pakelia klyksmą už buseną „tautiškos“ pramonės.

Matome čia, kad buržuazija abiejų tautų nėra vientisa; kiekviena tarp savęs namie kovoja, kovoja ir kitur dėl rinkų. Kova tarp jų nepasiliauja. Iš kitos pusės, neziurint į yvairumą kilimo ir tautystės, susieina į kruvą, kad iškilmingoj ir garbingoj kovoj dėl grašgalio nori nustelbti savo vientaučius. Tokiu budu, čia kovoja ne tautiškos partijos, bet kapitalistiskos, ne lenkai ir rusai, bet tik audejai, mašindirbiai, žemdirbiai ir t.t. Valdžia nedaro skirtumo tarp pabirkantų tos ar kitos tautos, ji lygiai šelpia juos kovoje su svetimais konkurentais, su saviškiais darbininkais, abiejų tautų pabirkantų vienaip slėgiamais.

Kad aiškiaus tą parodyti, privesiu keletą pavysdzijų.

Akyva prisiziurėti, kaip didziausi ir stipriausi priešai Maskvos ir Łodzio kovoje tarp savęs, atėjus gerai progai, stengiasi pakisti kijas aviškiems pabirkantams. Teip Łodziškiai įkalba: jeigu Maskviškiams reikia ko bijotis, tai tik Balestekio (Bialostoko) ir jo apyrubės, o ne Łodzio. Tuotarpu tie patys łodziškiai praneša vyresnybei, jog Sosnovicuose yra 1/3 visų darbininkų vokiečiai, o pas juos, ačiu Dievui, tik 8%¹⁾. Teip-pat daro ir Maskviškiai.

Dabar apie tai, kas tai yra „tėvynė“ pas pabirkantus. 1837 m. didelė plieno liejinyčia iš Varšavos persikėlė į Ukrainą, į pietus. Po dvejeta metų, pabirkantai-lenkai padnoda valdziai prašymą, kad ji apsergėtų „tėvynišką“ pramonę nuo svetimos lenkiškos konkurencijos. O pirma „tėvyniška“ pramonė buvo lenkiška.

Ant galo, dar vieną pavysdį. 1839 m. valdzia atpigino pervežimą grūdų iš vidurinės Rusijos į pakraščius, į Lenkiją, Lietuvą, į pajurius, kad pabranginti javus gilioje Rusijoje, o atpiginti Lenkijoj ir Lietuvoj. Prieš tą sukilo lenkų ir musų dvarponiai. 1894 m. valdzia norėjo permaintyti tą savo parėdymą. Tada sukilo prieš tą lenkų pabirkantai ir rusų dvarponiai. Tokiu budu, matome iš vienos pusės gretą kovojant lenkus-dvarponius ir rusus-pabirkantus su lenkais-pabirkantais ir rusais-dvarponiais. Abeji, kur buvo užgautas kišenis, užmiršo skirtumą tikėjime ir tautystėje.

Jau matėme, kad rusiškoji valdzia paturi lenkų pabirkantus. Siekis jos aiškus: pririšti Lenkiją visokiais ekonomiskais reikalais su Rusija ant amžių.

Todėl nuo Vienos kongreso (1815 m.) Rusija pradėjo daug paisyti ant išnaikinimo visų liekanų savistovės tautiškos busenos, ypač ant apsilpninimo bajorijos, kuri visuomet buvo op-

1) T. y. ant 100 darbininkų išpuola 8 vokiečiai.

pozicijoje, visuomet priešinosi. Lenkija — buvo bajoriška respublika, o jai išnykus, turėjo nupulti ir draugijiškas bajorijos padėjimas. Todėl ji ir kovojo už savo privilegijas prieš tuos, kurie jas atėmė nuo jų. — Vyresnybė pradėjo atėmlioti vieną privilegiją ponijos po kitos, o tuotarpu paturėti pramonininkus—atėjūnus, betėvynius ponus.

Ir valdžia neapsiriko. Ką tik atsiradus manufakturai (rankiniams pabirkams) ir kątik pajutus pelną nuo gabenimo išdirbių į giliają Rusiją, lenkų pabirkantai pasijuto esą pamatu, ant kurio bus pastatytas susiartinimas Rusijos su Lenkija. Jan 1826 m. lenkų finansų ministras Drucki-Liubecki's buvo nusiūstas į Petropilę prie caro su maldavimu išnaikinti muitinę sieną tarp Lenkijos ir Rusijos, kadan-gi jodvi padaro vienatį, ir Lenkija „yra tik Rusijos dalis“. Tuose keliuose žodžiuose yra nurodytas trumpa programa lenkų buržuazijos: išizadėjimas tautiškos savistovės busenos už daleidimą siūsti išdirbius į Rusiją. Nuo to laiko valdžia niekad nesiliovė paturėjus lenkišką buržuaziją, ką jau augščiaus matėme.

Šitokios politikos prisilaikė valdžia ir toliaus; dar Mikalojui I viešpataujant (1824—1855), rusų valdžia ėjo toliaus tuo pačiu keliu. Nieko nebuvo praleista ar užmiršta, kad tik paversti neramią bajorišką Lenkiją į taikią kapitalistišką. Lenkiška buržuazija parodė, kad ji gali būti dėkinga; be paliovos priešinos tautiškam judėjimui Lenkijoje, ką liudyja jos pasielgimas lenkmečiuose. Rusų valdžia, matydama krutant liaudį visoj Europoj, stengėsi pritraukti prie savęs Lenkiją todėl ir išnaikino muitinę sieną 1851 m.: ji norėjo, kad Lenkija susilietu ekonomiška su Rusija.

Rusų valdžia, taip daug sykių apdovanojusi rusiškus kapitalistus, nesibijo, kad jie keltų maištą, o apie lenkiškus truputį labiaus rupinas, todėl šitie pasidarė tokiais ištikimais, kaip ir rusai. Dvarponiai nusilpnėjo, jie patys tapo taikiais, eidami pabirkantų pėdomis.

Dabar rusų valdžia, norėdama, kad visiškai turėti savo naguose Lenkiją, prisiuntė pilną Lenkiją rusų činovnikų, o lenkus siunčia į Maskoliją, ir abeji tarnauja maskoliams ir nekalia jokių revoliucijų ar maištų.

IV.

Lenkiška buržuazija, kaip matėme, yra prilanki Rusijai, išizadėjo tautiškos neprigulmystės. Lengva atrasti priežastį. Pabirkantai, pirkliai — tai prašaliečiai: Łodzyje — daugiausiai žydai ir vokiečiai; Sosnovicuose — italai, prancuzai, rusai ir vokiečiai; Varšavoj — anglai, prancuzai ir belgiečiai; Balestekyje (Bialostok) — vokiečiai ir kiti. Lenkų nerasi

visai arba rasi mažai. Kaip atėjūnai, pabirkantai nėra nieku surišti su Lenkija. Jiems reikalingi pinigai ir turtai šiai dienai; išsunke visas sultis, gižta į savo tėvynę Belgiją, ar Vokietiją, ar kur kitur. Jiems nerupi įgyti čia kokią norint įtekmę. Įikabinus į sijoną Rusijai ir verkdama, praszydama pagelbos nuo visokių nevydonų, pamačius kur krutant jų amžinus priešus — darbininkus-socialistus, negali atlikti didelės rolės. Jeigu ta pati buržuazija būtų čiabuvė — būtų viskas kitėip: tuomet užsinorėtų, kaip čekai, ir nepriegulmingos Lenkijos, kurioj turėdama kapitalą ir valdžią, verstų viską pagal savo korpaliaus. Kapitalistai nė nesistengia sutverti daug rimtų ir guvių apgynėjų savo reikalų tarp lenkų raštininkų; jai nereikia jokių ideologų: užtenka kazoko kančiuko ir kareivio durtuvo.

Už tatai mes nė nerandame tokiose pramonės žydiniuose kulturiško judėjimo, kaip antai: Balestekis, Łodz, Sosnovicai, Dombrova ir t.t.; bet atsizymi tuo visai kitoniški miestai, mažiaus pramoniniai, kaip Varšava, Lvovas, Krokava.

Teip-pat nėra vadovais tikro tautiško judėjimo ir pirkliai — daugiausiai žydai ir vokiečiai.

Tikrais vadovais kulturiško gyvenimo gali būti pavadinta intelligencija — apšviestunai, materialškai daugiausiai prigulintieji nuo pramonės ir pirklystės. Žmonės tai daugiausiai užsiimantieji laisvomis profesijomis. Ji yra maskolių valdžios persekiojama, naikinama, ji viena yra vadovu.

O jos armiją padaro darbininkai-socialistai. Jie aiškiai pastatė savo programe Lenkijos neprigulmystę.

Tuli lenkų rašėjai¹⁾ iš vien su rusais (prie jų net prisideda ir maskolių, žydų socialistai), pasiremdami ant to, kad pabirkantai, pirkliai, dvarponiai atsidavę yra rusams, kad jie visi tapo taikiais, sako — ir darbininkai turi būti tokiais pat.

Paziurėkime, koks gi darbininkų padėjimas Lenkijoje.

Algos brangesnės, darbo diena trumpesnė, minta geriaus, per tai jis yra apšviestėnis. Rusijoje darbininkas gauna nuo pabirkos ir butą, gyvena pabirkos kazarmėse, o jo šeimyna tankiai pasilieka sodžiuje. Lenkas yra individualistu. Be to Lenkijoje atsirado tamtikra savistovė luoma miesto darbininkų, o Rusijoje — tai ateiviai iš sodžiaus ant laiko; jie po kiek tų laiko

1) Jų tarpe ir R. Luxemburg, kurios veikalą augščiaus minėjome.

(Toliaus bus).

Rusijos mieste Tuloje (tę daug pramonės vietų ir fabrikų) valdžia užsiuntė ant pasiprieszinusių darbininkų kareivius, kuriems liepta buvo szaudyti į darbininkus. Kareiviai szaudė, bet tik tuszcziais szuviais; oficieriui paliepus szaudyti kulkomis, unter-oficieras nepaklausė; pasiutęs oficieras grasinosi užmuszti tą unter-oficierą, tada kareiviai subadė oficierą durtuvais. Teip raszo angliszki laikraszcziai.

Rymo kolizejus, (teisingiaus „colosseum“) pastatytas dar negimus Kristui, o užbaigtas 80 m. po jo gimimo; jame galėjo sutilpti į 100,000 žmonių; ilgis isznesza 612 pėdų, o augsttis 120 pėdų; savimi jis užima pusantro akro žemės. Tę tai Rymo ciesaoriai žvalgėsi į kruvinus gladiatorių muszius; tę pirmus krikszczionis numesdavo liutų (levų) ir tigrų sudraskymui. Dabar nuo kolizejaus matyt, nors jį ir taisė tik griuvėsiai ir sziukszmės. Teip lygiai nyksta cezarų, karalių ir kitų — svietiszkių ir dvasiszkių — dievukų didybė!

Siberija neapsieina be amerikiečių. Stambesniejie Rusijos pramonininkai padarė neseniai sutarimą su Northwestern Commercial Co., kad isz draugės apimti aukso kasykles, visą vaisbą ir pramonę sziaur-rytinėje Siberijos dalyje. Rusijos valdžia davė savo pritarimą, pavesdama į amerikiečių rankas tokį žemės plotą, kuris lygus trimis valstijoms, sudėtoms į draugę.

Baigiantės 15-tam amžiui, angliszka kalbėjo tik 4 milijonai žmonių, o gale 16-to amžio jau 20 milijonų; sziaudien angliszka kalba 133 mil. žmonių visose svieto szalyse; spēja kad baigiantės 20-tam amžiui, angliszka kalbės 640 milijonų žmonių.

Susirinkimai.

Brooklyn, N. Y., 38 kuopa Susiv. L. A. užsaulia susirinkimą 12 balandžio, 7 val. vakare, salėje po N. 73 Grand str. Bus svarstomi Susivienijimo ir kuopos reikalai ir premias mokesties. Norinczius prisirasyti prie Susiv. teip gi užpraszome ateiti.

Sekr. V. Struogis.

Waterbury, Conn. 23 balandžio (April) nedėlioje po pietų, 3-cią valandą, miesto svetainėj (City Hall), czionyksztė Lietuvos Sunų Draugystė rengia prakalbas, deklamacijas ir tautiszkas dainas. Dėlto užkviečiame ir velyjam kiek vienam lietuviuj ir lietuvaitei ant to laiko ir vietos pributi, ypatingai iszgirsti zingeidzių prakalbų, ką tikimės girdėti nuo garsingos guodotinos lietuvaiteš isz Pensylvanijos valstijos. Teipgi iszgarsim tautiszkas deklemacijas ir dainas. Įzenga moterims 10 ct. vyrams 15 ct. *Komitetas.*

Graboriai!**Zaliauckas ir Almonaitis.**

Grabų krautuvė, balsamavojimas ir laidojimas — prie lietuviszkos bažnyczios Brooklyn, N. Y. Laidojame ant visokių kapinių, parsamdome karietas veselijoms, kriksztynoms ir szejp pasivažinėjimui. Visai pigu! Atdara dieną ir naktį. N. 210 South 4-th str. prieszais bažnyczios frontą.

Kas prisiųs 25 centus!

Paczto markėmis, aplaikys tuziną puikių popierų gromatoms raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavincziavonėmis. Kas atsiųs \$1,00, tas aplaikys 5 tuzinus virsz minėtų popierų.

Adresuokit teip:

W. Kudarauckas, & Co.
Box 234
Lawrence, Mass.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct
Grabnyczių žvakė. Flamaudų tautiszka pasaka. Vertė J. B. 10 ct
Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknechto. 10 ct
Wacław Szujski i Ż Polska kultura na Litwie. 5 ct
Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikis. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, į usl 81, prekė 25c
Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviszka Krcstomatija, paraszyta p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszyta A. Geikie 30c.
Isz kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Musų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
Baudziava Lietuvoje 15c.
Balsas Darbininkų 15c.
Szirdis žmogaus 15c.
Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.
Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.
Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsiginti 10c.
Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c
Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevczių 10c.
Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.
Trumpas Katekizmas 10c.
Gygenimas szv. Izidoriaus 25c.
Stacijos arba Kslvarija 10c.
Maldelės szv. Razancziaus 10c.
Atminimas didžio Jubilejaus arba badas apturėjimo atlaidų 10c.
Į naują dvideszimtą amžių įvedimas -5c.
Gramatik Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszškai \$100.
Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

Pajieszkojimai.

Asz, Jonas Bielevyczius, pajieszkau savo pusbrolio Jurgio Bacvinsko, Suvalkų gub., Vilkaviszchio pav., Visztyczio val.; 13 metų kaip Amerikoje. Pirmiaus gyvena Pittsburgu. Teiks is kas žino praneszti ant szio adreso:

J. Bielevyczius,
35 Bothwell Park,
By Bellshill, Scotlaud.

Asz, Jonas Martinkaitis, pajieszkau savo dėdzių: Jono ir Kazimiero Rakauckų. Visą laiką gyvena Baltimore, Md. Ar jie patys ar geri tautiecziai teiks is duoti žinią ant adreso:

J. Martinkaitis,
78 Bothwell Park,
By Bellshill, Scotland.

Pajieszkau Juozo Cipuko, isz Suvalkų gub., Naumiesczio pav., kaimo Griszkabudžio, ir Antano Szibuko. Mano adresas: K. Peczukaitis,
333 W. Cherry str.
Homestead, Pa.

Offices: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriausė gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visokią neciszą sistemą kaip tai: pleiskanas, dedervines, niezus papuokus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtėmijotė savo plaukų slinkimą, umai atsiszaukitia o gazsytai pagelbą ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikirino, kad užžle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą „Publika“.

[Temykite: kad szių gyduolių negalima gaut kitur, tik isz mus firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodą, apraszky padėjimą savo plaukų: kokia piezatis yra. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojaus vartodamas musu stebuklingas gyduoles, kurios yra sutaisytos per geriausius gydytojus ir isz geriausiu ypatybiu. Kam moketie didelius pinigis ir neapturetie jokios naudos, kadangi **PUSDYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGYDYTIE** ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksmiu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratysi ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie užaina ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankine, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie menesio nei nedelios, bet isz pirmo sykio pajausi pagerejimą ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai įieszkojai bet negalejai rastie. Czionai paminesime nekurias isz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA ir KRYŽIU? Tai vartok musu gyduole „DORSO“, kuri tikrai sustabdys skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegyk o persitikirinsi. Preke \$1
AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VEIDO IR kuno? Tai vartok musu gyduole „ANTI-PAPULA“, kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c

AR ESI NUSILPNEJES? Vartok „VIS-DATOR“, kuri yra vienatue gyduole del sutvirtinimo kuno ir nusilpnejusiu daliu. 75c

AR TURI SUNKUMA ANT KRUTINES? Ar sunkiai kvepuoji? Tai nelauk, gydykis kol laikas. Musu gyduole „ANHELITUI“ tuojaus praszalys sunkuma nuo krutines ir palengvis kvepavima. Daugely jau iszgyde. Preke 50c

NEZIUREK KAIP ILGAI SERGI ir koki liga nebutu, apraszky gerai savo visą padėjimą, ir kartu su apraszymu prisiusk \$1.00, o apturesi pakely gyduoliu ant prabos, kurias sutaisyys musu vyriausias daktaras, po apsvarstymui ligos. **RODA DYKAL**. Jeigu noretum susiraszytie su musu vyriausiu daktaru, tai atsiusk už du centu markę, o apturesi jo privatiszka adresa. **ATSISZAUK arba RASZYK. RODA DUODA DYKAL.**

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL

Vyriausias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Subatos vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 2. Ant atsakymo indek už du centu markę.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA**J. M. MEDELIO,**

200 E. Centre st. Shenandoah, Pa.

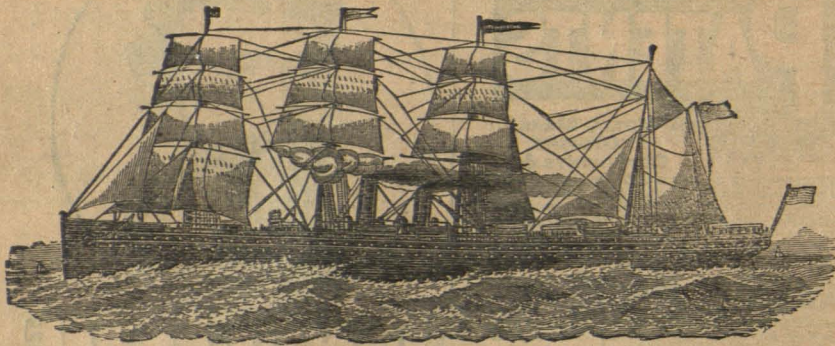
Atsimyk, Darbininke! Žinok, kap budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą savo prietelį, kuris suteiks tav rodą visame ir suramįs varguose.

Mano namai — tai vienatinė vargszui užeiga, kur po sunkaus darbo galima sudrutinti nuilsusias spēkas ir susiraminti varguose.

Telephonas atdaras No. 873

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labia gerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siunciu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuociu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsauguju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir pulkią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorinų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

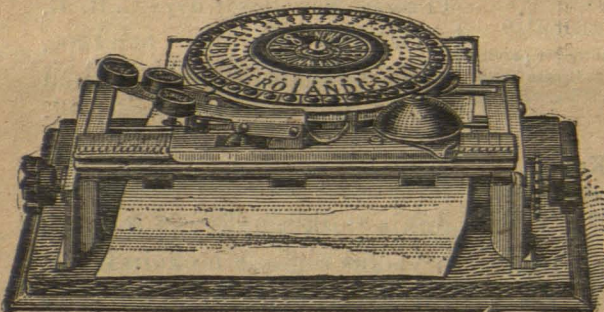
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1: tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigyde isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMA MASZINA (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupczius. nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina grazei iszrodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mes turime raszomų maszinų visokių prekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir brangesnių. Mes teipgi parduodame visokius tavorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimtą kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi jđėti už 2 c. stampa.

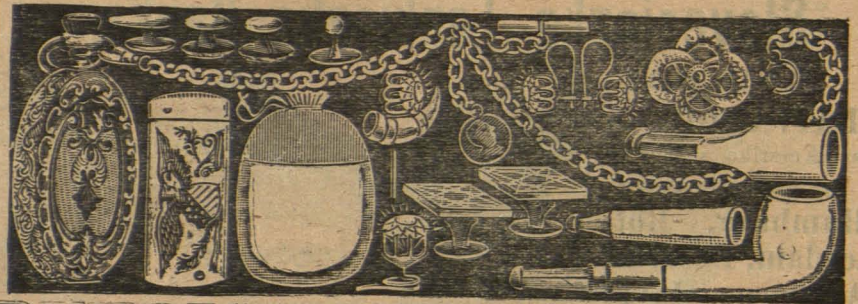
NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusia madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matuseviczius.

Uždejan krautvę visokių tavorų kaip ant tai: marszkinų, kalnierių, naktaių, petnesų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marszkinų ir dar kitokių daigtų. Teipogi laikau ir kriaucziszka szapą, siuvin drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

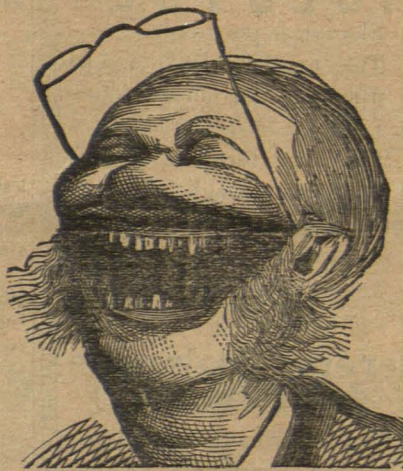
DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit pazirėt, pazirėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan geriausius laikrodėlius: **TIKRA AMERIKISZKA,** su dvigubais paauksuotais lukszais, ausuke užsukamas ir anstatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERJA,** pilnu akmenių, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame raszta **GVARANCIJA ANT 30 METU;** pagal iszvezdą ir gerumą toki laikrodėlius visados gali lyginti prie \$40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime ku, vertės \$1.50; 1 grynų marių putų **CIGARNICZIA,** vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams **DEZUTE** 25c. 1 dailų auksuota **DICKENS LENOUELI** su **Cameo** kabute, \$1.50; 1 pulkią auksinuota **SAGUTE,** \$1 00; 1 vieną porą puikių **AUSKARU** daimantais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPILKA** isz sodintą brangakmenais 40c; 1 porą paauksuotų kolonikų su **permuterio virszais** 40c; 1 porą rankovėms **guzikų,** su **permuterine** apaczia, 25c; 2 kalnieriams **guzikų,** **permuterio** apaczios, 50c; ir 1 puikią **krutinę sagutę** su dailiu akmeni 75c. Laikrodėlius ir 14 dovanų siuncziamė **C. O. D** už \$4.98 apmokėdami teipgi ir **expreso** kasztus; siuntini galite iszvezgaminuoti ant **expreso** ir jei nepatiku, sugražinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda **Expreso** Ofisas. \$4 98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu siuncziamė tada per paczta. Užregiszravę savo kasztais.
Jeigu pirkeit ant syk laikrodėlius gausit **VIENA LAIKRODELĮ SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar atrodėlius ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko **Dickens** lenčiuogėlio mes pasifusime mote. riszka 50 colių auksuota **Lorgnette** lenčiuogėli. Raszyk szandien pakol iszpardavimas neiszsilbaiges.
Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIUS
NAMAS SUV. VALST.

Musų pabriko siekiu yra apiekti žmoneis reikalingiausią prekią. Nepirk nieko, pakol nepersitikrinsi apie musų prekią, nes bereikalo iszmesit pinigų.
Aparat muzikaliszkoj instrumentų ir t. t. mes parduodame įvairiausias žaisles alkams, elektrinius naujumynus ir 1000 naudingiausių naminių daigtų už pigiausę prekę. Jei nebusit užganėdinti isz pirkinį, sugražinsime pinigus. Kiekvienas pirkejas gauna puikias dovanas. Prie pirkinio už \$100 galite paeirinkti dovanų vertės 10c., perkant už \$10.00, dovanų gausite vertės \$100 ir t. t. Apart to, jeigu umai pirkeite, nuleisime 10-tą procentą. Pareikalaukite umai katalogo.
Jei nori kad namuose lutu linksma, nusivirk **HOME MUSIC BOX,** geriausias ir pigiausias naminis muzikaliskas instrumentas, nes duoda daugiau priimnomo negu už szimtą dolerių vertės vargonai, ir prie jo nereikia jokio mokeslo, — jis pats grajina. Visi pirkejai džiangiasi toki įgtę. Grajina suvirszum 100 įvairių grajų, kaip tai parodo pridėtas prie kiekvieno instrumento laiszkas, Szitą instrumentą gali naudoti bažnyciose, mokyklose, giedojime ir kitose draugystėse dėl palydėjimo giesmių. Užpraszytam ant kokio pasilinksmimo su ezia muzika, prekė jos gali į vieną naktį sugrįžti. Grajina įvairius himnus, marszus, valcus, polkas, kadriilus, arijas, isz operų kaip ir naujansias dainas. Kožną isz jų galite atkartoti kiek tik norite. Tik \$600 dailioj ekrynelėje su muzika. Ant pareikalavimo tą instrumentą prisinncziamė kožnam po apliskymo \$100, likusi suma turi but iszmokėta po aplaikymui muzikės. Agentai daro ant to didelius pinigus. Prisiusk 2c, ant katalogo.

STANDARD MFG. CO. 29 Beekman st. Box 1179, N. Y. Dept. 97.

Puikiausias vaistas
Daktaro Glenno,
„Peace In the Family“.

Dėl seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miauses vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirsz-kite duoti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per **M. Bevan, 23 Camb-ria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa.** Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.
P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjimą. Reikalavimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS
asekuravojimo **NAMŲ** ir visokių **DAIGTŲ** nū ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio
HOTELIS
103 E. Main ir kampo **Eno** str.
Szaltas alus, skani arielka, cigarai pirmos klasos
Teipogi užkandžiai dovanai kas vakars.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.